

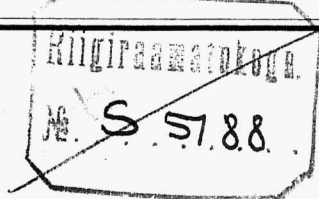
Sule Sädemed

Lindber

SULESÄDEMED

NOMME GYMNAASIUMI JA KESKKOOLIDE ALBUM + KEVAD 1939

~~Sf 19636~~
~~JE 13239~~

Ehitajaile

Ilusatest kividest hästilaotud müür annab ilusa hoone.

Meie kõik oleme ehitajad ja ühtlasi ka ehitusmaterjal elu suures ehitustöös. Oleme määratud oma otstarvet täitma kes nurgakivina, kes seina osana, aknana või ahjuna, ja hoone ilu oleneb iga üksiku osa headusest ja vastavusest. Iga inimene on osake oma perekonnast, oma linnast, oma rahvusest ja riigist, ning iga üksik kas ilustab seda tervikut või loob ebakõla. Ka kool on tervik, mille osadeks on õpetajad ja õpilased, ning tema vaimne ilme on niisugune, nagu seda kujundavad tema üksikosad.

Iga õpilane kooli tulles toob sinna kaasa tükikese omapära. Üks toob kaasa palju püüdlikkust, armastust töö ja kohustuste vastu, rõõmsat meelt ja heatahtlikkust; teine toob palju kehalist jõudu ja energiat, kolmas aga ükskõiksust, hoolimatust ja lodevust. Oma meelsusega igaüks annab väikese kallaku kooli vaimule kas paremuse, ilu poole või kahjustab terviku ilmet.

Omakorda mõjutab tedagi koolis valitsev õhkkond ja tal tuleb seda arvestada ning sellega kohaneda. Nii aitavad kooli vaimu ja meelsuse kujunemisele kaasa kõik seal töötavad õpetajad ja õpilased, alates esimese kooliastujaga ja lõpetades viimasega. Sama lugu on elus ka kõigi ühiskondlike organisatsioonide ilme ja meelsuse tekkimisega, mille loovad tema üksikliikmete arvamised ja tõekspidamised.

Meie kooli vaimset fassaadi on ehitatud kümme aastat ja iga õpetaja ning õpilane on asetanud sinna ühe kivi, tükikese enesest, ja viib siit lahkedes kaasa ellu osakese kooli vaimust, et sellega aidata ehitada meie riigi ja rahva vaimset müüri. Tahaksime näha, et siit viidavad omadused oleksid: heatahtlikkuse, aususe, töökuuse, tõe-, ilu-, puhtusearmastuse vaim. Niisuguste vaimsete omaduslega isikud oleksid ilusad kivid ja hästi asetatuna elumüüri nad moodustaksid ilusa ehituse — Eesti kodu.

A. TEASTE.

Meie koolile tema 10. aastapäeva puhul

Tervitan Sind hällipäeval,
Meie armas kool!
Kümme aastat, päevast päeva,
Varjand meid Su hool.

Palju kõrgeid aateid, teadust,
Hoolsust, usinust,
Sõnakuulmist, eluseadust,
Koduarmastust,

Püsi, kool, veel palju aastaid
Juhiks meie teel!
Tulvil mälestusi armsaid,
Sulle mõtleb meel.

Koolijuhhi, õpetaja
Läbi jagad meil'.
Iga kooli lõpetaja
Hüüab tänu neil'!

Koolis antud mõtted, rajad,
Armastus ja hool
Tugevaks teeb meie koad
Eestis igal pool!

Õnneleid radrik.

Juubeldavale Nõmme Gümnaasiumile

Süda ei tea, millest väriseb,
Nagu teiseks muutub tuju,
Kui olevik silme eest käriseb
Ja meenub direktori kuju.

Siis silme eest möödub kui kinofilm
Kõik koolielu faasid:
Vihud, raamatud, naerataav silm
Ja direktori prilliklaasid.

Salong, kus tihti sai kärgitud,
Kui polnud küsitud luba.
Selle ukse peale oli märgitud,
Et siin on õpetajate-tuba.

Seal kaaluti nende saatused,
Kes teinud koolile häbi,
Ja võeti kokku kõik vaatlused,
Et keda võiks lasta läbi.

Siis vaikis kõik nagu paugupealt
Ja põksusid südamekambrid,
Kui õpetaja tõstis häält
Ja luges ette numbrid.

Mõnel polnud muud kui ainult head,
Need võisid rahul olla.
Kuid mõnel ei jaganud üldse pead
Ja neid paluti mitte enam tulla.

Siis naerdi ja valati pisaraid,
Et oi sina Issanda vägi:
Ehk polekski numbreid nii täbaraid,
Aga vat mis tegi Mustamägi.

Üks tänas südamest Jumalat,
Et tarkust oli heldesti antud.
Teine kirus saatust rumalat,
Sest hinded olla valesti pandud.

Siis keskküttest ilmus kojamees,
Lõpetas naeru ja pinni,
Et lahkuge — suvepuhkus on ees
Ja koolimaja pannakse kinni.

Siis seljataha saadeti pillkused, —
Ei tea, mida nad tundsid,
Kui praakil ukse vahelt vilkused
Veel kojamehe vuntsid.

Suvel, kui elasin Tarvastus,
Alles siis mu mälu taipas,
Et see oli sügav armastus,
Mis lahkudes hinge lõikas.

Kui sügisel kooli kõik tilkused,
Oli selge, mida nad tundsid,
Sest jällegi kusagilt vilkused
Kojapapi mustad vunstid...

*Aeg möödunud, pole parata,
Nüüd kool peab juba juublit.
Sel puhul lubage karata
Ja õelda midagi nooblit.*

*Kuis lood on koolimajaga,
Seks tegin sinna väikse visiidi,
Et tõmmata möödunud ajaga
Mõne paralleelse niidi.*

*Ma kohe märkasin sedasi,
Et kõik, mis silma puutund;
Direktor ja nõnda edasi,
On palju vanemaks muutund.*

*On muutunud koolimajake
Ja pedagoogium, kallis.
Ja vaata — sa heldene ajake —
Isegi kojavana vuntsid on hallis.*

*On kümme aastat, päevad, ööd,
Siin nähtud ränka vaeva.
Kuid ainult peale rasket tööd
Võib lõpuks jõuda taeva.*

*Kümme aastat oli kui Kolgata tee,
Sest ruum oli hirmus väike.
Nüüd teisit, teisiti muutub kõik see
Ja varsti hakkab paistma päike.*

*See pole mingi kompliment,
Et varsti teil oma maja.
Juba valmis seinad ja vundament —
No palju sinna ikka veel vaja.*

*Nüüd juubelirõõmu võib rüübata
Ja muresid õnnesse kasta.
Vast lubate mindki veel hüpata
Ja hüüda: „Per aspera ad astra!“*

OSNAP.

Vaikimine on kuld, kõnelemine hõbe

Kui teie väiteid ei usuta ja teil puuduvad sõnad asja lähemaks selgitamiseks, siis võtate tihtigi appi piiblisalmi või vanasõna. Tõsi on, et inimene, kes tunneb vanasõnu, omab rikkalikku tarkusvara. Vanasõnusse on lühisõnaliselt peidetud väga sügavaid mõtteid.

Vanasõna *Vaikimine kuld, kõnelemine hõbe* on üks huvitavamaid oma-sarnaseid, eriti seepärast, et see äratas meis vastuvaidlemistahet. Kas tõesti inimene, kes vaikib, on valinud endale parema osa? Kas tuleb seda vanasõna mõista sõna-sõnalt?

Tänapäevale on võõras vaikimine. Iga inimene soovib midagi olla ja midagi korda saata. Mis on parem vahend edu saavutamiseks kui kõneoskus! Vaikimisega ei saa kergesti muuta kaaslaste veendumusi. Ainult mõtete ja ideedega ei ole veel keegi maailmas midagi ümber loonud. Tänapäeval, kus propaganda tungib kõikjale, kus reklaamil on määratu tähtsus — tänapäeval tõesti ei või vaikida. Inimesi on palju ja

igaüks tahab võimalikult paremini elada. Ei valita abinõusid, et saavutada enamtöötavat seltskondlikku seisukohata. Töö ja usinus, onupojapoliitika, rütsikate ja küünarnukkide kasutamine, roomamine ja pugemine — kõik need on truiks kaaslasiks inimesile edu saavutamise teel. Kõneleja — isik, kellel suu parajal paigal — saab aga ilma selleta läbi. Ta kõneleb nii kaua, kuni tüditakse ta kõnest ja tehakse vastavalt tema soovile. Sellest järeldub, et sõna on tugevamaid relvi eduteel. Seepärast, kes kõnelda mõistab, kõnelgu, sest harjutus teeb meistriks ja sellele vastavalt, kes palju kõneleb, kõneleb lõpuks hästi.

Kui me teame midagi väärtuslikku, miks vaikida sellest ja varjata seda maailma arvustava pilgu eest. Kui oleme oma mõtted pannud sõnadesse ja tegudesse, oleme valanud nad uude vormi. Mõte, mida ei avaldata, kustub, kaob ja ununeb.

Avaldatud mõte areneb, teotseb, kan-

Pilte kooli 10. aastapäeva aktuselt.

Ülal: peainspektor J. Aavik annab lastevanemate poolt kingitud lipu direktor A. Teastele. All: juubeliaktusest osavõtjaid.

nab kasu ja vilja. Julge inimene ei varja oma mõtteid, mida peab õigeks, kandku need siis halba või head vilja.

Tekib küsimus, kas on see inimene julge, kes kõik oma mõtted kaalumata saadab iga ilmakaare poole laiali, hoolimata tagajärgedest, hoolimata kõigest.

Ei, selline inimene, kes kõik oma mõt- ted avaldab, on rumal. Ei varja kõne- kus ega sisutu sõnamulin vaimutüh- just, vastupidi, vaikija tihti tundub targemana oma lobisevast kaaslasest. Kuid saab ka kohe aru, kui inimene vaikib oma sisemise tühjuse tõttu. Vai-

kija asub siiski paremal alusel, sest tal on aega mõelda ja kaaslaste arva- misi läbi töötada. Lobiseja ei saa ku- nagi süveneda järelemõtlemisse — Ta raiskab, aga ei kogu. Ta annab ära oma poolikud mõtted ja jääb ise tüh- jaks. Seepärast ei ole kõige targem ala- ti ise kõnelda. Vahel on ka väga kasu- lik kuulata, mis teised kõnelevad. Sealjuures ei tarvitse karta, et vaiki- misega jäädakse tagaplaanile, sest „löö kiidab tegijat“ ja hoolsus ning sihi- kindlus leiavad alati tunnustuse. Narr on inimene, kes ise end kiidab. Kurja- tegija on inimene, kes oma lobisemi-

sega kaaskodanikke haavab. Keelepatti võib saata inimesi hätta ja hukatusse.

On tõsiasi, et lobisejal on nii palju tegemist lobisemisega, et tal mahti ei ole muud teha. Tuntud vanasõna *Suu-ga teeb suure linna, käega ei kärbse-pesagi* on seega täiesti omal kohal.

Kes tahab kõnelda, peab olema tark ja vaimukas, töökas ja tarmukas. Kõige tähtsam, ta peab ka mõnel puhul vaikida oskama. Arukas inimene teotseb vaikselt, et siis õigel ajal avaldada oma töö tulemused. Vaikiva inimese läbimõeldud mõtted on nagu puhastustulest läbi käinud. Vaikija ei avalda poolküpseid mõtteid. Ta on alalhoidja, võiks isegi öelda egoist, sest ta ei anna oma poolikuid ideid teistele, vaid tarvitab neid ise vaikides omaks kasuks.

Vaikiv inimene omab autoriteeti, sest

ta ei paljasta oma tundeid ega sise-must, ja kuna ta vähe räägib, tema üks sõna on enam väärt kui teise kümme sõna. Seega võib vaikiv inimene varjata oma puudusi ja omada enam autoriteeti kui temast andekam lobiseja. Vaikiv inimene sobib kasvatama noori, sest kes väheste sõnadega manitsevad ja õigel kohal vaikivad, on hoolealuste poolt enam hinnatud. Noored imetlevad vaimusuurust ja eeskujut, aga mitte ainult suuri sõnu.

Ainult läbimõeldud kõne, läbimõeldud sõnad on kaalukad ja hinnatavad. Kõnelda õigel ajal on hõbeda väärt, aga läbimõeldud vaikimine õigel kohal on kuld. Iga inimene, kes paneb tähele vanasõna *Vaikimine on kuld ja rääkimine hõbe* ning liidab sellele teise vanasõna *Enne mõttele, siis üttele*, toimib targimini.

H. LESK.

Eksam

Arvo Varandi lonkis sihitult linna tänavail, pea täis kumisevat tühjust ja süda täis piinavat norutunnet. Kõik meeliülendavad ideed ja tulevikukavatsused, mis hõljusid ses nüüd nii otsustamisvõimetus peas paari kuu eest, olid kadunud. Kogu elu ja olemasolu näis järsku olevat segane.

Nii sammus Arvo ja tuletas meelde oma möödunud kooliaastat. Ta mäletas selgesti ema ja isa rõõmsaid ja lootusrikkaid nägusid, kui nad saatsid sügisel oma ainust poega lõpuklassi. Mee-nus ka esimene veerand kooliaastas, millal oli hoiatus paaris õppeaines, ja seegi, kuidas ta emalt poolpimedas toas allkirja oli võtnud ja öelnud, et see on ainult puudumise põhjus. Kõik need mälestused torkisid kui astlad; kuid halvem oli veel see, et kõigi nende äparduste põhjuseks oli oma hooletus ja kergemeelsus. Arvo taipas alles nüüd, et kooliõppimise Pihelgas oma kam-

baga oligi tema tasakaalust välja viinud. „Jah, mis läinud, see läinud. mis sinna enam parata, ega see soiguminegi asja muuda,“ otsustas Arvo ja hakkas kodu poole astuma, lootes jõuda veel viimasele maale sõitvale rongile. Vaateaknal asetsev kell näitas aga, et rong väljub juba kümne minuti pärast; nii loobus Arvo oma kavatsusest ja lonkis rahulikult sammul linna suunas.

Noormees uues suvivalitus ja kahe kõhvriga käeotsas ruttas raudteejaama. Rong oli iga minut väljumas, veduri-juht ootas vaid signaali. Arvo, kes oligi see hiline ruttaja, jõudis veel endale kassast pileti lunastada ja vagunirõdule hüpata, kui rong juba liikuski.

Arvo oli päris rõõmus, et sai eemale kõigest rähklemisest õppimise ja õpetajatega. Aeg-ajalt tuletas talle aga end meelde ta teateleht. Vanemaile

ta tõtt öelda muidugi ei võinud, see oleks liialt kurvastanud ema ja pahan-danud isa, samuti oleks oma seisukord olnud väga piinlik. Nii tuli siis tun-nistuse puudumiseks leida põhjus.

Astudes piki raudteed kodu poole leidis Arvo päästva mõtte, ja sammus nüüd reipalt vanast Loidu talu õue-värvast sisse.

Kodused istusid parajasti lauas, kui Arvo naeratades sisse astus. „Tere, ja jätku leivale!“ hõikas Arvo, pani kohy-rid nurka ja ulatas vanematele käe tervituseks.

„Ohoh, see ju sina, Arvo! Kust sa's nii äkki välja kukkusid?“ päris isa sup-pilusikat kõrvale pannes ja poega tere-tades. „Oleksid võind ometi kirjutada-gi, oleks teand jaama vasta tulla; pidid nüüd neid sumadane käsitsi tassima. Aga tule nüüd ruttu sööma, muidu see kaup siin läheb juba külmaks. Tahad muidugi kassa ka pesta, see sõit ju suisel ajal na tolmune,“ hoolitses ema puhast vett pesunõusse valades ja ka-pist toidunõusid võttes.

„Aitäh, ema, küll ma saan isegi. Teil siin viljad juba kõikjal maas, lin-na pool, ma vaatasin, alles kibe küli-mine ja seemendamine käsil,“ katsus Arvo juttu pöörata igapäevastele küsi-mustele, lootes nii edasi lükata aruan-de andmist oma seisukorra kohta.

„Nojah, meil siinpool nagu kõrge-mad ja liivased maad, juba vara-kult kuivad, mis seal siis veel oodata,“ arvas isa.

„Meil jah need tööd ikke enam-vä-hem korras, tea kudas sul siis need lood ka on, said ikke puhtalt läbi või?“ pöördus ema naeratades Arvo poole.

„No lase'nd ikka enne kõht täis süüa, üks sellega ole ju aega küll,“ ütles isa, kuid oli ilmselt märgata, et temagi uudishimutses teada oma võsu saavu-tusi.

„Ei, minu kohta pole päris kindlat veel midagi, see kõik selgub alles sü-gisel. Nüüd uue koolikorra järgi tuleb kõigil lõpetajail veel suvel teatud ai-

neis vastav töö teha ja sügisel komis-jonile esitada, kes siis ka tunnistused välja annab. Nii pole mul teile praegu midagi; võiksin vahest niipalju öelda, et midagi paha pole karta, aga noh, üks sügisel näe,“ seletas Arvo külmavere-liselt.

„Nojah, üks siis näe!“ sõnas ema väikese pettumusega hääles; isa aga ei öelnud midagi, pani vaid paberossi suitsema.

Suvel Arvo õppis vabal ajal geo-meetriat, tegi selle aine endale põhja-likult selgeks. Tumedaks punktiks jäi aga siiski võrdkülgne kolmnurk, kuna vastav leht raamatust puudus. Oli küll tahtnud Pihelgalt raamatut lae-nata, see oli aga omad juba realiseer-inud. Arvo otsustas seda nüüd selgi-tada koolis enne eksami algust. Jõud-nud eksamipäeval kooli, valitses seal juba täielik elu. Naeru ja ahastust ek-samite eel oli kõikjal. Säärases perpe-tuum mobile's unustas Arvo aga kü-simata talle nii saatusleku valemil.

Eksamil saades ülesande, näis see esimesel pilgul lihtsana, kuid lähemal vaatlusel selgus, et oli võrdkülgne kolmnurk — arvutus, mis toimus Ar-vole tundmata valemil abil.

Arvos kihvatas miski: „See on ju needus, hullem kui needus.“ — „Päästa end nüüd!“ irvitas tas miski.

Arvo oli meelegeitel, katsus valemil tuletada, kuid asjata. Peaaegu terve tund oli juba möödas, tema aga ikka niisama kaugel kui alguses. Vaatas abi-otsivalt ringi, ainult õpetajate valvsad näod ümberringi; kõigil teistel oli te-gemist iseendaga. Arvo hakkas uuesti arvutama, ta peas kumises ning keha muutus palavaks ja higiseks, ülesanne aga üha keerulisemaks.

Ta arvutas ja arvutas, kohutavad summad tulid vastuseks. Arvas kord juba õige tee leidnud olevat, eksis aga jällegi ja hakkas otsast.

Kõrvalpingis istus kooliõde Tiiu Vees meelegeitliku näoga. Ta tarvitas juba taskurätti: temalegi näis ülesanne

Uue koolimaja nurgakivi panekult.

Dir. A. Teaste kirjutab alla aktile.

lahendamatu. Oli küll õieti alanud, kuid teinud kuhugi vea, mida ta aga kõigile pingutusile vaatamata ei leidnud. Nii istus Tiiu Arvo naabruses ja tundis end olevat päästmatus seisukorras, ainsaks kaitsevahendiks pisarad.

Viimases hädas pakkus oma arvutust Arvole, et see teda aitaks. See võttis selle poolmehaaniliselt vastu, kuna ta oli lootuse valemil leidmiseks kaotanud. Heitnud aga pilgu pooliolevale tööle, oli tal see kohe käes.

Suur heameel ja tänu mingi kõrgeima võimu vastu valdas Arvot, pääsmine oli tulnud kui taevast.

Üks-kaks-kolm oli Tiiu töö valmis ja endalgi peaaegu lõpul; jättis aga esimese töö kogemata või meelega oma lauale. Ja nagu saatuse kiuste direktor, kõndides lahendajate pingiridade vahel, peatus Arvo laua kõrval ja märkas sellel tööd, mille luges nime Tiiu Vees.

Arvol muutus silme eest pimedaks, ja nagu kauge kaja kostis talle kõrva direktori karm hää: „Varandi, andke ära oma töö, ja teid, Vees, peame hin-

dama paari numbri võrra madalamalt. Arvo vaevalt suutis kõike juhtunut mõista, tuikudes poolminestunult välja klassist. Veesile aga andis direktor ta töö tagasi — lõpetamiseks.

Nagu unes käis Arvo kuulamas eksamite tagajärgi, lootes sündivat imet — kuid seda ei juhtunud! Arvo nimi puudus laoisajate omade hulgas.

Seal tuli Tiiu Vees ja tänas teda südamest. Arvo aga eemaldus ega kuulnud midagi: tema silme ees seisis isa ja ema kuju.

Mis pidi ta nüüd tegema; kuhu minema; kas üldse enam koju? Kõik see keerles Arvo peas: „Ei, parem siiski koju ja kõik pihtida.“

Nii ta tegigi: sõitis veel samal õhtul koju, kus vanemad rõõmuärevi lõputunnistust ootasid, ja rääkis neile kõik. Kubmki ei lausunud sõnagi, isa vaid korraks ohkas sügavasti ja ema pühkis laugelt paar pisarat, tundes kaasa poja äpardusele. Viimane ise aga seisis ja ootas, ootas otsust.

Lõpuks tõusis isa ja tõmbas Arvo enda ette ja ütles paluval-nõudval hää-

lel: „Ma ei taha sind noomida, sest oled isegi juba suur mees, aga tööta mulle, et seda enam ei juhtu!“

„Rõõmuga!“ hõiskas Arvo ja langes isale kaela. Ema pühkis jällegi paar

pisarat, kuid rõõmust. Oli ju kõik muutunud nii rõõmsaks ja rahulikuks Loidu vanas tagakambris. Kõige selle sekka kostis aga kuldnoke lõbus laul loojuvale päikesele.

E. KAUPMEES.

Sõda

Sõda on kaleviste laudade ja par-
kettpõrandate laps, tuldsülgav, surma-
va hingeõhuga, kättemaksu- ja saagi-
ihas määratsev.

Ta on uue Messia õpilaste armu-
õpetus, barbareid õnnistav kultuur ja
ohvrisuits Saatana altarilt.

Ta on Kaini patt tema laste peal,
vennavere aurav süüdistus.

Ta on verelõhnast, leegitsevate ko-
dade suitsust ja hädakarjetest joobu-
nud, hullunud inimmass.

Ta on intriige sepitsev diplomaat,
kuulsusest ja sätendavate ordenite läi-
kest pimestatud väejuht ja kaitsekraa-
vis kükitav sõdur.

Ta on isa laiba juures nuttev laps,
poega leinav ema.

Ta on suitsev tukk, hõõguv süsi
hävitatud kodu ahervaremetel.

Purustavana, hävitavana, laastava-
na tuleb ta, alatu käe poolt räästasse
tõstetud tulelondina hävitades saavu-
tused ja lootused, tallates jalge alla
usu ja au.

Aga — ka vabadust ihkavate orjade
ahelate kõlin on ta, tõusnud kokku-
pigistatud hambaist ja rusikais kä-
lest.

Nagu üle kallaste tõusnud jõgi pu-
rustab fämmid ja tõkked ja voolab
edasi takistamatuna, nii purustab ta
ahelad ja ori sirutab kangestunud liik-
meid — vabana.

M. ARMEI.

Gümnaasiumi II klass

Vaatamata gümna II klassi õpilaste
vähesusele, leidub siin väga mitmeke-
siseid tüüpe.

Klassivanema aukraadi ning kohus-
tusi kannab Hundi Felka, mees, kes ei
näi lugu pidavat palju teiste arvamu-
sist, käib mingit kindlat rada, surudes
terve klassi oma kämbla alla. See tun-
tud sportlane ei tunnusta tühja for-
maalsust, vaid tema juhtlauseks on
Vivat liberalitas!

Klassi lemmik, pisike poksija Sõts,
ei austa kõrget vaimuvara ja teadust,
pigem tegeleb oma krutskitega. Õpilase
suurimaski ohus, „pitsis olles“, säili-
tab ta oma tavalise rahulise ilme.

Kui nimetada Kase Marti, kerkib
tahtmatult silmade ette viiul ja võileib,
kuigi selline kontrast ei taha sobida
kunstnikule. Kuid arvestades noore
virtuoosi ajanappust, kuna ta käib ka-
hes koolis korraga, on see täiesti mõis-
tetav, et võileib teda kõikjal saadab.

Õpilasringi vanemat Jänes-poissi
võiks tema lihvitud hea kõneoskuse
lõttu nimetada Ciceroks, mille arvele
võib lugeda ta 50 % edukusest koolis.
Muidu aga on ta väga „klaari“ peaga.

Vaevalt leidub Heigo Miidlal, nn.
„Pikal“ konkurent tema pikkuse suh-
tes! Kuid et ta kolp kaunis kõrgel aset-
seb, siis võivad sellest ollagi tingitud ta

Õpilasvanem Jänes

kõrged huvid, näit. psühholoogia ja keeled.

„Pika“ naabrile Kolksu Jaanisel, kuigi ta omab kõrgeimat intelligenti, keeltes ei vea, kuid *per aspera ad astra!*

Oksaari-poiss elab kogu hingega spordile ega tegele palju raamatutega. Kui tal siis vastata tuleb, räägib ta tihti väga targa näoga äärmiselt naiivset juttu.

Klassi elavaks entsüklopeediaks aga osutub vaiksloomuline Kaupmehe Endel. Küsi, mida iganes soovid, ta vastab kõik täpsalt.

Uudishimulik, suurt last meenutav Rõukuski hakkab viimasel ajal „aru pähe võtma“, ja oma raamatuid koogitud tarkusi jagab ta heldesti oma naabrile, *poeta clarus* tiitlit kandvale Visnale, kes ise suurt ei näi hoolivat tuupimisist, mis vist tema temperamendile koormavalt igav tundub. Kuid lutsuliku libedusega oskab ta libiseda välja igasuguseist takistust ja vajaduse korral harrastab ta viilimistki, mis tihti õnnestub, tänu muidugi ta näitlemisoskusele.

Šikk, noobel, galatne — need sõnad iseloomustavad Randmere Ennu, kes püüab kõigiga hästi läbi saada ja jätab õpetajaile hea mulje.

Üheksa tütarlast on koondunud kolme gruppi, millest esimese grupi moodustavad vaikne, kohusetruu Erika, üle kooli populaarne näitlejanna Maus, kes kooliski väga harva ei näitle, puhtfeminialik, lihtne, meeldiv Ritta ja temperamentne šarmikas Hilja.

Teise grupi moodustavad: avara mõistusega ning laia silmaringiga Helga, Eiri, kes kogu oma olemuse on õppimisele pühandanud, ja uustulnuk Eha.

Kolmandasse gruppi kuuluvad kaks — kes aastate jooksul kaksikuteks muutunud ja keda õpilaste poolt ühise nimega Hellavalliks hüütakse. See kahest koosnev kolmas grupp oma tihti äärmusse kalduva liberalismiga tekitab õpetajais pahameelt ja sageli väärarvamuste levitamist.

Luuletaja „Visna“

Ristteel

Rõõmsalt naeratades saadab päike oma esimesed koidukiired siniselgest taevast alla maa peale, puistates kulda kirikutornidele ja puude ladvule. Veretav päike tervitab uinuvat väikelinna, kuulutades uue päeva saabumist. Aga kõikjal valitseb pühapäevahommikune rahu ja vaikus.

Pikkamööda muutub linn elavamaks. Pim... pam... pim... pam, helisevad kirikute kellad ja kutsuvad inimesi hommikusele palvusele. Siin seal näemegi üksikuid kehvalt rõivastatud inimkogusid sammumas tänavail. Kuid neid häirib iseäralik sünge leinameeleolu. Tumedad varjud inimeste nägudel ja murekortsud laupadel reedavad piina ja tardumust. Mornilt sammuvad nii noored kui ka vanad. Kõigil on ühine tee — nad lähevad kirikusse, et pöörduda veel kord kõikvõimsa Jumala poole, kust abi tuleb.

Juba teist aastat möllab armutu sõda ja nõuab oma ohvreid. Miljonid on juba surnud, miljonid viibivad raskelt haavatutena haiglates, miljonid viibivad aga tolle kohutaval tapalaval, et surra võideldes isamaa eest! Sõda on karm ja metsik. Sõda hävitab ja purustab, lahutab ja lõhub — ta riisub kõik. Lugematuist perekonnist on vikatimees läbi käinud ja viinud sealt terved ja elujõulised noored. Pole siis ime, et inimesed meeleheitest on hullunud ja hingelistest vapustustest rõhutatud. Ainsaks lohutuspaiagaks selles õuduses on kirik. Siin avatakse oma süda, siin leinakse ja palutakse, kuid siin olakse ometi rahulikumad kõigevägevama Isa juures. Lugematuid kordi saadetakse härdaid palveid taeva poole, kuid verevalangu lõppu ei näi tulevat.

Maret Kallaste seisab mõttes akna juures. Igatsevalt surub ta näo vastu ruutu ja sosistab: „Nüüd oled sa jälle siin, Hannes. Nii hea, et oled siin!

Sa ei tea, kuidas sind ootasin. Päevad läbi seisin siin akna juures.“

Juba kaks kuud ei ole ta kuulnud midagi oma abikaasast, Hannesest, kes viibis otse lahinguväljal kõige ägedamas tulemõllus. Juba kaks kuud — ei ühtegi teadet! Tume aimus puges Maret'i hinge ja paisus seal üha suuremaks. See tahtis lämmatada ta hinge. Juba öid ei olnud ta maganud ja päevad — need möödusid peaaegu poolunes. Mitu korda on ta kaotanud enesevalitsemise... Maret'i ema püüdis teda lohutada, kuidas oskas, kuid miski ei suutnud eemale peletada ta muremõtteid. Tundide kaupa seisis ta aknal ja vaatas sinnapoole, kus teadis olevat Hannese. Ta vaatas, silmad niisked hädusest, ja süda tilkus verd. Miks ei saada ta mingit teadet? Miks pidi just tema minema sõtta? Need olid küsimused, mis Maret'is alatasa esile kerkisid ja millele ta kunagi päris täpsat vastust ei leidnud või kartis leida. Mõnikord ta oli isegi uhke oma mehele, kes oli läinud vapralt lahinguväljale, loobudes kõigest, mis talle oli armas ja südamelähedane, et päästa kodumaad, nagu see oli õige patrioodi kohustus. See oli vaid hetkeks.

Trepilt kostvad sammud äratavad Maret'i mõtteist. Kes see siis on, kes tuleb? Vahest ehk kirjakandja? Erutusest põksuva südamega ruttab Maret ukse juurde. Sisseastujaks osutub ta vana emake, kes tuleb kirikust. Ema on tõsisem ja kurvem kui harilikult. Väsinult oiates vajub ta toolile ja räägib näiliku ükskõiksusega tühjast-tähjast. Maret taipab, et ema püüab midagi tema eest varjata. Lõpuks siiski küsib ema: „Suudad sa taluda, mis ma sulle ütlen? Kogu jõudu! Mõtle, et paljusid on tabanud raskemadki hoobid. — Ta on surnud.“

Valusad leinapisarad paiskusid val-

la. Nuuksudes langes Maret ema kaela ja niisutas viimase kahvatuhalle põski oma pisaratega. Ema paitas oma kõhna ja kondise käega tütre pead ja soistas: „Võta end kokku, laps! Me saame sellest üle...“

Järgnesid sõnatud, igavad päevad, mis möödusid ääretus kurbuses ja leinas, mis ei olnud vähem teiste perekondade omast, kuhu sõda oli jäljed jätnud.

Aastad möödusid. Väsinult ja haige südamega oli Maret taas püüdnud oma elu alustada. Ta oli abiellunud uuesti, kuid mitte armastusest. Ta nüüdne kooselu põhines vaid vastastikusel toetamisel ja jahedal sõprusel. Tema päikesteks olid ta lapsed, kellele ta peamiselt elas ja töötaski. Maret teadis ja tundis oma kohustusi ja püüdis elada nii õilsalt kui iganes võimalik. Ta püüdis olla hea naine oma mehele ja hoolitsev ema oma lastele.

Aastad ja mured olid puistanud halli Maretit juustesse ja ta tervis ei olnud enam endiselt hea. Nii mõnigi kord kerkisid esile mälestused noorusest. Igatsevalt astus ta jällegi akna juurde ja surus pea vastu külma aknaklaasi. Nii elavana kerkis talle silmade ette Hannes, noor, elurõõmus mees. Oh! kui õnnelik ta oli olnud noil päevil...

Kuid milleks meenutada vanu mälestusi — nad on liiga värsked ja valusad — ja kiiresti kummardus ta üle käsitöö, kuivalas pisarad ning püüdis maha matta kõik noorpõlve unistused.

Mehe vastu püüdis ta olla õrn. See oli aga alati halvas tujus — ta ei mõistnud naise hinge. Pahaselt läks ta teise tuppa, viskas paukudes ukse kinni ja ütles, et hoolitsetaks selle eest, et lapsed teda segama ei tükiks. Tahtmatult kerkib Maretit silmade ette jällegi Hannes.

Ühel hommikul, kui mees on tööle läinud, talitab Maret nagu tavaliselt kodus. Viivuks astub ta akna juurde ja

ta mõtlik pilk langeb mööduvale kerjusele. Kerjus on väga hädine ja vilets. Ka vist sõda, turgahtab Maretis mõtte esile ja ta tunneb, kuidas midagi kibedat kurgus pitsitab. Ikka veel võitleb Maret enesega.

Siis kuuleb ta koputust uksele. Tülinult läheb ta avama. Ukse taga seisab kerjus, keda ta äsja tänaval oli näinud. Närbunud häälel palub kerjus almust. Sügav kaastunne haarab Maretit ja ta ruttab kööki, et tuua midagi söödavat. Kui Maret köögist tuleb tagasi, tahab kandik ta käest maha variseda... Instinktiivselt arvab ta tundvat kerjust. Ta on neid tumedaid armsaid silmi kuski varem näinud...

„Hannes!“ karjatab ta kui piinatud loom. — „See olen mina!“ ütleb Hannes ja midagi naeratusetaolist ilmub ta kõhetusse näkku. Äkiline rõõm valdab mõlemaid. Nad ei suuda küllalt palju teineteisele jutustada. Nagu kaks tuvi-kest kudrutavad nad, olles õnnelikud nagu lapsed. Nad ei räägi tulevikust, nad on õnnelikud olevikus.

Alles kui Hannes on läinud, taipab Maret, millises seisukorras ta viibib. „Mis peab must saama?“ mõtleb Maret ahastades. Ta ei suuda... ei suuda... Ta ei suuda kuuluda kahele mehele, ta ei suuda taluda seda ristteed.

Ahastades tormab ta tänavale. Tal ei ole eesmärki, ta jookseb nagu hullumeelne paljapäisena ja ilma ülerõivasteta.

Ülal aga kerkivad äikesepilved ja ilm pimeneb. Juba kostavadki esimesed kõuekärgatused ja vihma valab nagu oavarrest. — Maret ei pane seda lähelegi, ta tormab edasi. Varsti on ta merekaldal. Nagu linnutiivul möödub ta silmade eest minevik. Ta vaimusilma ette kerkib ta ema, nii õrn ja armastav. Ta jõud on otsas, ta ei suuda enam mõelda. Siis aga äkki nagu oleks tulnud uus elu ta soontesse ja ta tormab edasi — mässavate lainete sülle.

L. RANNAMETS.

Gümnaasiumi I klass

Teadusejüngrid, kes on jõudnud gümnn. esimesse klassi, võime leida koolimaja teise korra koridori kaugeimast ruumist. Tervisliku kliima ja värskete õhu tingimused on neil suurepäraseimad terves koolis, kuna klassiruum on nii looduselähedane, et võimaldab nautida ilmastiku võlusid kõigis selle värvinguis. Muidugi on küll klassis ka sääraseid puupäid, kes sellest väärtuset aru ei saa ja külmemate ilmade puhul kössitavad kasukais, hapud näod ees. Kuid jätkem see ja vaadake parem esimest korda klassi astuja silmadega, kelle ajudes kindlasti kerkib mõte, et varsti on tulemas mõni raskem klassitöö või mõni muu „halb“ tund, kuna pooltel pinkidel puuduvad peremehed. Peagi selgub aga, et sellest hõredast elanikkonnast moodustubki meie klassi pere, mis sellegipoolest sisaldab isesuguseid ja huvitavaid tüüpe. Nii leidub seal õpilasi, kellest pole palju aru saada, kas nad üldse mõistavad liikuda või rääkida, teiselt poolt võib aga näha ka sääraseid, kellele tihti jagatakse soovitusi astuda parem balletikooli, kus sellele alalisele liikumis-energiale on väljapääs võimaldatud. Kuid peale nende kummalki poolt äärmiste tüüpide on just oma kasvatajatele raskeimate peavalude tekitajaiks kolmandad, kes algatavad alatasa uusi üle kooli levivaid voole. Need on meie üliagarad naispere liikmed, kes kord riisuvad oma austatud pedagoogide hingerahu ülimoodsate soengutega ja punaste kingadega, teinekord jälle aga pitskraedega või uueks peovormiks „kuulutatud“ lühikeste varrukatega siidkleitidega. Niisuguste voolude vastu peetakse peaaegu lakkamatuid lahinguid, kuid võib öelda, et need siia maani on lõppenud siiski kaunis vahelduva võiduõnnega.

Mis puutub klassi õpilaste iseloomustusse, siis on mainimisväärt see,

et iga üksik indiviid meil klassis omab teistest suuri erinevusi ja omapära.

Esimene, kes teid huvitab, on kindlasti meie klassivinem Leida Hiiepoo, kes nii oma vaimu kui ka keha suuruse poolest on üldiselt tuntud. Peale selle on ta veel kõrgelelennanud täht meie sporditaevas, olles juba praegu kauhushüppes Eesti meister.

Hullemat optimisti ära otsi, kui seda on meie Kõtsi.

Meie klassi käputäie poeglaste väikseimast võsust Endel Kõtsist võiks öelda niipalju, et tema on imelikul kombel saanud tütarlaste „pesamunakeseks“ (ja seda mitte üksi meie klassis). Tihti armastab ta ladina keele tundi hilineda, et olla esimene ja viimane vahetunni ajal lubamatul tantstreeningul.

Rannamets, Leonida on tütarlaps, kelle ülimaks unistuseks on kooli lõpetamine kõikide viitega. Selleks teeb

ta praegu hoolsasti eeltöid. Ja ta ongi õpilane, kes oskab alati.

Üheks silmapaistavamaks kujuks meie meesõpilaste hulgas on kindlasti Koit Laidre. Ainuke viga on tal vehest see, et teda saab näha harva. Nii peegeldub pedagoogide näol ülim imetus, kui tema ekstsellents härra Laidre arvab heaks ilmuda kooli „sinisel esmaspäeval“, peale viibimist igapäevapäeval „pressiballil“. Muidu on ta aga laia silmaringiga poiss, kes tihti kirjatööde kirjutamisel „kannatab“ mõtete ülirohkuse all. Eriharrastuseks on tal lauluhääle arendamine.

Ellen Pobul on üks meie tõsisemaist ja targemaist teaduseaustajaist. Kõigis tema töis ja toiminguis valitseb täpsus ja järjekindlus. Eriti kodus on ta aineis nagu matemaatika ja füüsika.

Polakes, Velda on elavaim putukas kogu meie klassis. Tema pärast olgu tund nii tõsine või õpetaja tuju nii halb kui tahes, kuid midagi peab ta ikkagi enda või teiste lõbuks välja mõtlema. Paigal ja täiesti vaiksena võib teda näha ainult 5—6 korda aastas, need on tunnid, kus teda küsitakse ajaloos või füüsikas. Üldse tegeleb ta rohkem numbritega 1 ja 5, vahepealsega kokkupuutumine on temale koolielus juhuslik.

Reets, Lea on tasane ja vaikne tütarlaps, kes omab ilusaimat häält kogu

koolis. Kui aga keegi teda õppimises püüdlikumaks püüab veenda, siis ta väidab tihti, et lollid naised elavat õnelikumat abielu.

Ots, Eleonore on tütarlaps, kes oma elava olemisega annab klassile särtsu juurde. Kelle silmades leegib tihti armastustuluke. Kellel on mõnikord terav keel. Kes on viperusteks valmis ja nende eestvedaja. Kes ütleb: „Kui poleks matemaatikat ja ladina keelt, oleks kooliskäimine lust ja lillepidu.“

Mandre, Leo on poiss, keda pole koolis palju märgata, kuid kelle hinges põleb rännuiha. Juba praegu on ta läbi rännanud peaaegu kogu Euroopa ja omab palju sellekohaseid teadmisi.

Üks omapärasemaid tüüpe meie klassis on kindlasti Maimu Armei, kelle kõnnak, olek ja käitumine väljendab niisugust iseteadlikkust, nagu me harilikult näeme näidendeis mõne lõunamaise printsessi kujus. Ta on klassist täiesti sõltumatu ja omab erisugust kindlat maailmavaadet, väites seejuures tihti, et ta pole näinud veel ühtegi täiesti normaalselt inimest. Tema eriharrastuseks on raamatute lugemine.

Asta Toomet on õpilane, kes hoolimata igasuguseist möödapüüdjaist on üldiselt siiski parim õpilane klassis. Tunni ajal püüab ta aga klassis rääkida õpetajatega erajuttu ja eriti niisugust, mis neile ei meeldi.

Ajalend

*Aastaid lendab ajarüppe,
vahetuvad päevad, ööd.
Mõttes pilgud üles lööd:
aeg on teinud pika hüppe.*

*Alles vaatsid rõõmsalt ellu,
tundmatu näis häda, oht.
Piinas mure, oli koht,
kust said sõnu sooje, hellu.*

*Päevi möödus. Elu salvas,
võita tuli iga pilk.
Pisarast sai veretilk,
valu hinges mõtteid halvas.*

*Olukordi teisi sirgus,
hingemaile rahu tõid.
Uue inimese löid,
kelles elutahe virgus.*

Herk Visnapuu.

Rong

Tolmupilvi, suitsuvina
mööda sõites üles ajab.
Halliks muudab taevasina,
vilehuikeist ümbrus kajab.
Sõidab raudteerong.

Rattapaarid sõiduhuoga
raudsel rajal rütmi loovad.
Puhvriotsad oma looga
neile veelgi lisa toovad.
Kõikjal mürin, lärm.

Päevast päeva läheb, tuleb,
toiduks õlid, süsi.
Igal' läbipääsu suleb,
sellest rong ei küsi.
Temal vägi, võim.

Ei ta hooli tuulest, sajast
tormates vaid oma rada.
Läbi murrab tuisust, rajust,
olgu takistusi sada.
Ikka sama teed.

Herk Visnapuu.

Huvitavaid tüüpe elust

Rakveres, turuplatsi ääres, seisab juba aastakümneid kollane väike maja paekivist sepapajaga. Mu vanaisa oli seal peremeheks. Sepapaja pidajaks aga oli kolmteist aastat Sepa Ruudi, kellel oli huvitav naine Ida.

Ida pere ei olnud suur. See koosnes palju aastaid Idast endast, ta mehest ja tütrest. Kuid Idal oli alati kiire. Tal oli vaja teada, kas kirikuõpetaja on saanud juba uue kutsari, keda täna maetakse ja laulatatakse või palju maksab Kruusenbergi poes suhkrukilo.

Puhtusest ja korrast Sepa Ida palju ei hoolinud. Kui kleit kauaaegsest seljasolemise eest määrinuks sai, keeras Ida seljataguse ette, sest see pool oli veidi puhtam. Kui keegi juhtus siis ta tuppa astuma, hoidus Ida selga pöörast. Ta taganes toolini ja palus võõrast istet võtta. Nüüd algas jutt kuuldust-nähtust.

Me vanaisal oli vanas eas aega ja ta armastas tihti eestoas akna all punasel toolil istuda. Aknast avanes tal vaade laiale laadalagedale ja turuplatsile. Kui Ruudi tuli üle turuplatsi söekotti või raudlatti kandes ja põlvel tilbendas kolmnurkne lapp lahti, mis oli harilik nähtus, arvas Vana-Jüri, nii

hüüti mu vanaisa, et Ruudi võiks katkise püksi-põlve naelaga kinni lüüa, sest Idal pole ju aega nõeluda, tal tähtsamaidki asju ajada.

Kui Sepa omadele sündis poeg Evald, oli Ida nii vaimustatud sellest lapsest, et oleks tahtnud kasvõi kümme niisugust poissi, kuid mu vanaisa soovitas tal needki kaks last korras hoida. Kui Evald juba istuma hakkas, ei võinud Ida lubada oma poega palja maa peale istuda, sest Evaldist pidavat saama ohvitser.

Oma vanaisast on meil head mälestused. Kõik, kes Vana-Jüri tundsid, pidasid talt lugu. Kuid üks halb omadus oli tal. Mõnikord, kui ta müüs mõne looma, armastas Vana-Jüri liikuda teha. See aga vanaemale ei meeldinud. Siis lubas ta igale kiriku juures seisvale sandile viis senti anda, kui Vana-Jürist lahti saab. Kuid kui vanaisa suri, tundis vanaema oma eluseltsilisest kõige rohkem puudust. Nägi ta siis mõnd jooksvast kõveraks kistud vana-meest, arvas ta, et tema Jüri oleks võinud ikka elada ja mõne teise naise haige vanamees Jüri asemel hauda minna.

Mäletan vanaisa lõbusa ja lastearmastaja inimesena. Oma lapselastele

oli ta heaks sõbraks. Ta viis meid karusselliga sõitma, ostis maiustusi ja õhtuti, kui oli terve pere koos, rääkis oma kooliskäimisest ja noorpõlvest naljakaid lugusid. Kui oli mõne sugulase pulmapiidu või muu perekondlik tähtpäev, võttis vanaisa peo juhtimise alati enda kätte. See oli talle suureks lõbuks.

Vanaisa oli kurbadega kurb ja rõõmsatega rõõmus. Vana-Jüri tuli toime isegi vallavanema ja -kohtuniku ametiga, mida ta noorpõlves pidas.

Väike kollane maja on ikka veel turuplatsi ääres, kuid nüüd on vanaisa surnud ja Sepa Ruudi oma naisega sealt ära, ja sellest on nii kahju.

H. HALJAND.

Progümnaasiumi V klass

Prog. V klassi õpilased asuvad kolmandal korral, sēega koolimaja kõrgemas osas. Nii elutsevad nad kõrgemas ja vabamas õhkkonnas kui teised õpilased. Nad peaksid siis omama ka õilsamaid eluviise.

Mõnes suhtes on need ootused täitunud. Lõpetajate klass on täielikult üksmeelne, kui neid ähvardab „hädahoht“ õpetajate või teiste klasside õpilaste näol. Juhtub keegi klassi õpilasist tegema pahandust, siis klassi kaaslased ta peale ei kaeba. Nad pigemini ootavad, kuni süüdlane ise oma teo teeb teatavaks.

„Hädohu“ korral hoiavad kõik õpilased kokku, kuid harilikus olukorras jagunevad väiksematesse rühmadesse ja sõprusringidesse. Tütarlapsed hoiavad ka rahu ajal ühte, kuid poisid moodustavad kaks rühma: „Kassisaba“ ja „Kalamaja“ kandi. Nad ise on vastastikku endile sääraseid nimed andnud.

„Kassisabas“ asub enamik klassi kandvamaid jõude nii vaimsel kui ka spordi alal. Rühmituse juhtideks on „Pirakas“, klassi pikim poiss, ja vanem vend Ruts, klassi paremaid sportlasi. Mõlemad võtavad agarasti osa klassi üritusist, eriti niisuguseist, kus saab tantsida.

Kandi auks ja uhkuseks vaimsel alal on „Tõlla“ ja Aleksei. „Tõlla“ on hea õpilane, paistab eriti silma joonis-

tamise alal ja on alati valmis kruiskeid tegema.

Teiseks tähtsamaks vaimseks jõuks „Kassisabas“ ja kogu klassis on Aleksei. Ta on väga andekas, kuid veidi laisk. Ta kaitseb üsna tihti oma huvivisid õpetajate ees. Ta on teravmeelne,

Maletaja Arulaid

kuid oma vaimuteravust kasutab ta tihti teiste õpilaste, eriti vaiksemate solvamiseks.

„Kalamaja“ kandis on palju arve-õiendusi ja seletusi. Vahel kuulduv siitpoolt imelikke linnu- ja loomahäälitsusi. Häälled on mõnikord nii veidravad, et terve klass turtsub naerda. Nende kukekiremist ja kassinäugumiste tekitajaks on klassi Toots, tema auvärsus Evald Lutsius. Peale ande imiteerida loomutruult igasuguste olendite häälitsusi oskab ta hästi joonistada karikatuure ja leiutada trikke, mida vahel naerdakse nii, et pisarad jooksevad silmist.

Huviäratav „Kalamaja“ kandi elanik on ka mustade harjastena püsti juustega ja alati porisev õpilane, kes tihti häirib teisi õpilasi põhjusega. Teda nimetatakse „Sinihabemeks“, sest ühes füüsika tunnis tahtis ta teisele õpilasele puhuda tinti näkku, kuid sai ise endale suud-silmad täis tinti.

Ta lähemateks naabriteks on „Emka“, klassi vaikseim õpilane, kes on

eriti huvitatud malemängust, ja sullemees „Mart“. Peale kirjanduse meeldib talle ka suusasport. Sel alal on tal ka häid tulemusi saavutatud.

Tütarlapsist paistab eriti silma pruunide, kahus juustega tütarlaps. Ta rõivastub alati viimase moe järgi, Ta südamelähedaseks harrastuseks on tants, nii moodsad tantsud kui ka plastika. Õppimisest pole ta eriti huvitatud.

Teadmiste poolest äratavad tähelepanu kaks tüdrukut. Esimene, Anna, on väga hea õpilane ja eriti hea südamega vaikne tüdruk. Muidu paistab ta vähe silma. Seda ei või aga ütelda teisest, mustajuukselisest, prillidega tütarlapsel. Ta on klassivanem ja võtab paljude organisatsioonide tegevusest energiliselt osa.

Kõik, millest rääkis, on iseloomustavam sellele klassile. Muud prog. V klassi õpilaste eluavalduused sarnanevad teiste klasside õpilaste omadega ja pole seepärast mainimsväärsed.

Hiiliv kass

Sügistuul kihutab pilverünkaid mööda kuu naeratavast palgest, mis heidab neile oma kahvalut valgust, muutes neid õhulisteks ja pehmeteks. Vahetevahel langeb valgus alla maa peale, kus valgustab iidsete puude latvu, nende keskel asuva maja katust ja väikest porist õue. Maja taga tantsivad kahisedes koltunud lehed ja nende keskel hiilib kass.

Kassi vöödilise keha vetrub kord pikaks, kagardub samas keraks. Ta astub kuulmatult oma pehmete käppadega, kus aga varjul on nõelavad küüned. Maja varjus hiilides paistab ainult kaks rohekalt põlevat kiskjasilma.

Siis kuulatab ta; laskub tihedalt

vastu maad. Ta kõrvad püüavad kinni iga kahina ja häälitsuse. Kassi kogu organism on muutunud hetke jooksul nagu ainsaks teraseks kõrvaks. Kuid ei. Ligemas ümbruskonnas pole ühtki ihaldatavat kahinat.

Ja juba liigubki ta edasi. Tugev saba teeb aeglasi vetruvaid liigutusi paremale ja vasemale. Ka kehas näib olevat pinget lõtvunud. Ainult silmades põleb terav leek, katkematu valmisolek.

Eemalt paistavad tumedad kujutud talu kõrvalhooned. Jõudes nendeni ta kuulatab uuesti ja peidab siis enda mingi kasti varju pimedasse. Jääb taas ootama. Nüüd ta nagu tardub ühte poosi. Nagu magaks ta, nii lõdvalt lebab ta keha. Ainult silmad luuravad

ettepoole, kuust valgustatud sõõri. Aeg möödub ja kass ei liiguta end.

Siis püüavad ta kõrvad kinni tassase krabina, mille sünnitajaks ei ole koltunud lehed. Kassi lihased tõmbuvad momentselt sitkeks teraseks, keha kaardub vaevaltmärgatava nõksuga küüru, nõelterasavad küüned väljuvad käpapatjadest, silmadesse süttib taas saagiahne tuli.

Seal ilmubki valgussõõri hall hiireke, juustutükk suus, et viia seda oma kuurialusesse pessa. Kassi tagujalad liiguvad ligemale esimestele, keha tõmbub veel rohkem küüru. Lihased on kui pingulisurutud vedrud, terve keha kui viimse pinge all olev vibu.

Veel vaid täpsaltmöödetud hüpe...

Hiireke liigub ligemale. Vahel peatub, vahel teeb kaare ümber kivi või puutüki. Siis jääb kuulatama. Surub

hambad kindlamini juustukoosesse. Tõstab koonu kõrgemale. Ei midagi. Ainult tuule ja koltunud lehtede kahin ning juustu lõhn. Liigub edasi, kuid peatub korraks veel, et täielikult veenduda õhu puudumises. Ta on juba kuurile hoopis ligidal, oma teekonna lõpul. See tuleb sooritada väleda jookuga. Ja ta jooksebki reipalt läbi rohu.

Paras hetk. Kass vihiseb noolena läbi kuuvälge õhu. Täpsaltmöödetud hüpe. Väljasirutatud küüned tabavad pehmet hiire keha, kostab piuksatus, kassi tagukeha maandub nõtkelt maapinnale. Juba ongi hiir suus ja ainsa hüppega kaob ta pimedusse. Pinge lõtvub aeglaselt söömisnaudinguks.

Tuul kahistab vaid veel koltunud lehti ja kuu kahvatust palgest sõuavad mööda pilverünkad.

A. POLITUR.

Heinamaal

Hommik on antud ilus. Punavkol-lasena tõuseb päike, heites heldelt laiaili heledaid kiirtevihke, mis peegelduvad vastu külamajakeste katustelt, eemalseisvalt väikeselt metsatukalt ja küla all lookleva jõe veelt. Taevast on sügavsisine, ainult paar läbipaistvat pilverihma on tõmbunud üle idataeva.

Pikkamisi liigub heinaliste rida nagu hanekari heinamaa poole. Kaste pesseb pasteldes jalgu, leotab jalgrättegi. Õhk on aga jahedalt värske, ja see virgutab inimesi reipamale sammule, viib põgusast unest liikmeisse jäänud rammetuse. Teekonna lõpupoole hakkab kuulduma juba sõnakamat juttu, vahel mõne tüdruku kilgetki.

On jõutud heinamaale. Algab töö. Kuš-kuš-kuš-kuš-fiuu, laulab vikat. Kuš-kuš-kuš-kuš-fiuu. Ja kastene raske hein väristab hetkeks oma pead, nagu tahaks kastet maha raputada, ja langeb lamama kaarde. Kuš-kuš-kuš-

kuš-fiuu. Kaare kaare järele niidab peremees, tema kõrval sulased ja perepojad, -tütred. Nagu kurgede kolmnurk liigub edasi heinaliste rinne, jättes järele rulluvaid heinasagaraid. Kui vikati luiskamisega on jäädud maha eelvihistajaist, tuleb tugevamini suruda käsi vastu lütt ja pingsamini anda hoogu takka. Mis sest, et laubale tõusevad higipisarad sätendama. Mis sest. Pärastpoole võib ju särge seljast ajada. Ka jõgi pole kaugel. Kuš-kuš-kuš-kuš-fiuu.

Asutakse hommikueinet võtma. Perenaine toob põõsa alt hapupiima poti, kallab jaheda sisu kaussi. Ja vilkalt käivad lusikad kausi ja suu vahet. Sulane heidab vahele nalja — temap ju see naljamees ongi —, nii et tüdrukud turtsuvad, perenaisel kiskub naeruvine suu ümber ja peremeeski heatahtlikult kaasa mühahtab.

Jälle sahisavad vikatid. Jälle tekib

kaari kaarte kõrvale. Nüüd aga tuleb vahetevahel käia jões suplemas, keha värskendamas. Päike on hakanud kõrvetama. Kõige palavamal ajal tehakse lõunauinak.

Õhtupoole käib töö aeglasemalt, väsinult. Vikat ei liigu enam nii maa liigidal, jätab rohututte niimatagi. Jutt on hoops vaikinud. See hakkab aegla-

selt hoogu võtma alles siis, kui päike on laskunud nii madalale, et ähvardab peatselt kaduda. Siis tõmbab vikat oma viimased kaared ning lõpuks jääb väsinult hoopis seisma. Aeglaselt sammuvad heinalised koju, liikmeis väsimus, südames aga tehtud tublist tööst mõnus rahuldustunne.

Aeglaselt laskub videvik.

H. TELVE.

Progümnaasiumi IV klass

Eks kõik meie kooli õpilased tunne progümnaasiumi IV klassi. Ja kes ei tunnegi klassi, tunneb vähimasti õpilasi. Tänavu on nad oma asukohaks valinud 1. korral kantselei kõrval oleva ruumi. Ega see just väga hea ole, sest vahetundidel ollakse alati seaduse silmis ja kõrvus. Ruum näib väikesena, kuid et elanikud omavahel hästi läbi saavad, mahuvad nad vabalt sisse.

Omavahelise läbisaamise kohta pole tõesti midagi kurja ütelda. Rahu ajal, s. t. siis, kui klass pole kellegagi sõjajalal, on küll jaotatud üksikuiks kampadeks. Kampade vahel on vahel lahkarvamusi, kuid tülisid ja avalikke sõdu hoopiski mitte. Kui aga kellegagi, näiteks teiste klasside õpilastega, kuidagi ei klapi, hoiavad kõik kokku. Siis on kõik ühe eest ja üks kõigi eest. Kes aga juhtub klassi halvasti riivama — hoidku see end, muidu läheb halvasti!

Klassi õpilaskond koosneb suurtest ja väikestest, paksudest ja peenikesest, tarkadest ja kõvapealistest. Leidub terve trobikond toredaid õpilasi. Klassis hästi tuntud ja lugu peetud on „papi Koni“. Tema alati „arvab“. Viimasel ajal peab ta klassis kassapidaja ametit. Nimelt on klassil oma kassa, mis hakkab varsti liginema 100 kroonile. Mis viga kroonidel koguneda, kui kassapidaja on agar noorhärä, agar ja alati lõbus. Ta istub „Uugu“ kõrval. „Papi“ on skaut, „Uugu“ aga noor-

kotkas, ning nad tihti „ühendavad oma organisatsioone“, iseäranis enne klassitöid. „Papi“ oli vanasti paks poiss, kuid nüüd on nähtavasti laagriskäigud teda tugevasti õhemaks teinud. Aga et olla endiselt auväärne, armastab ta tihti kanda kõhu peal padjakotti. Pinginaaber „Uugu“ on seevastu tuntud suure sportlasena. Temalt loodetakse üllatust odaheites.

„Pajandi“ on tohtu suur mees — klassi Kalevipoeg *alias* „Vabadussõja kangelane Vesipull“. Temal on rohkem üliinimlikud mõtted. Unistab juba motoriseeritud inimesest ja jumal teab millest veel. Tahab leiutada perpetuum mobile. Tema arvates pannakse tulevikus igale inimesele gaasi- või elektrimootor sisse. Muide algebras ja geomeetrias on ta priimus.

Poiss, kes ei jää iialgi silmapaari vahele, on „Kiisu“. Ei lähe tundigi mööda, kus teda õpetaja ei keelaks. Ega ta midagi paha tee, aga noh nii — vahel mõne üleannetuse, vahel lapsikussegi. Hea näitleja ja hea uisutaja. Õppimises on aga laisk. Kas ta seda aga tulevikus ei kahetse? Küllap kahetseb.

Seda vähem aga tõmbab endale tähelepanu Julianus, klassi vaikseim õpilane. Õppimine läheb tal sujuvasti. Ainsaks aineks, kus tema pea ei võta hästi, on võimlemine. Sümpaatne, taskaaluukas poiss.

Kunst on IV klassis kõrgel järjel. Eriti palju on muusikuid. Enamus neist piinab klaverit. Väljapaistvamad on „Sekiste“, Pannal, Veber, Parmasto, „Tõnis Praks“, „Vingiste“, Less ja „Viidu“. Esimesel on juba niinimetatud „konservatooriumi-rütmid“ sees. Mängib klaveril Bachi, Chopin'i, Beethoveni jt. helindeid. Aga ega teisedki temast palju maha jää. Mr. Parmasto

Mr. Parmasto

harrastab peale muusika veel foto-graafiat. Veber on küll kuulsa helilooja nimega, ainult mitte tema annetega. „Kuskast“ ja „Viidust“ ei tohi küll rääkida kui „konservatooriumi-rütmi-dega“ inimestest, vaid ainult kui džäss-muusikuist. Neid küll klaveri ligi ei tohi lasta, muidu on põrgu lahti. „Viidu“ praktiseerib ka veel kõstriametit. Fräulein „Vingiste“ on klassi baleriin, omab veel peale selle tantsu- ka muusikaan-

net. Tema elu on koolis ja kodus ameerikalikult kiire. Seetõttu ei saa aega süveneda. Kahju. „Väikesel Valvel“ on tore hääl. Ta võib laulda bassi, baritoni, tenorit, altot ja isegi koloratuur-sopranit.

Maalikunstnikest on silmapaistvad „Tilluke“ ja „Väike Vulba“. „Tilluke“ on tõesti tilluke, aga seejuures kole tark ja joonistab hästi. „Väike Vulba“ on peale maalikunstniku ka ristsõnade lahendamise kunstnik. Ka „Roti“ on mitmel alal kunstnik: klaverimängu kõrval on ta oivaline modellide joonistaja.

„Tillukese“ pinginaabriks on „tema ausus“ härra klassivanem, kes on peale muu „riikas“ rühmaülem. Aga tihti on ta hullem kui teised. Kas ta hakkab kunagi oma käitumist kontrollima?

„Kiks“ on hea kõnemees ja inime-ne, kes võtab kõike külmalt. Istub „Viiduga“ ühes pingis. Mõtlemisviisid lähevad neil mõlemail lahku, kuid siiski sobivad omavahel. Klassi priimaks on „Tuniis“. Alati hea ja lahke. „Lessiste“ ja „Palusalu“ on mõlemad kiire mõtteleennuga tüdrukud. Joonistavad hästi karikatuure ja luuletavad.

Üldiselt klassi õppimine on rahuldav. Igaüks õpib nii palju, kui mõistus ja jaks kannavad. Kes on targem ja kelle „nupp jagab“, aitab neid, kel pea hästi ei funktsioneer. Energiat on õpilastes küll, vahel liigagi palju. Korraldati oma klassiõhtugi.

Raskused ja rõõm

Alati lahke, rõõmus, naeratus kortsunud näol — niiviisi kõitis ta meie üldist tähelepanu. Ei ta nurisenud, ei ta kurtnud — meie veel tihti kurtsime talle oma hädasid, mida ise pidasime suurteks. Ja tal oli võime mured muuta ei-millekski, tusk siluda kergeks naeratuseks.

Ta jutustas, kui raske ja töörikas olnud tema noorus ja ka pärastine elu, kus päikese tõusust kuni hilisõhtuni on pidanud töötama.

„Kuid ega see raske olnudki,“ arvas ta. „Kui töö oli tehtud, lõime tantsu ja laulu, ja tööd tegin ma ikka lauldes. Ei meile töö olnud koormaks, sest

tegime seda rõõmsa meelega. Nüüd aga inimesed norutavad ja ütlevad, et töö olevat raske. Nad ise teevad ta raskeks.“

Edasi jutustas ta, kuidas ta elu on olnud tihti kibe. Mees surnud tal varakult, kolm poega saanud Vabadsõjas surma. Enamlaste taganemisel läinud ta talu põlema. Jäänud järele ainult ahervaremed. Polnud tal kuski kohta, kuhu tütrega minna.

Aga sealsamas lausub ta kohe: „Ega inimeselt ikka rohkem võeta, kui ta kannatada suudab.“ Pühib silmad, lahelt naeratab poisikesele, kes üksisilmi vanaema vaatlleb. Haarab lapse sülle, kiigutab teda kätel ja jällegi laseb maha jooksmata.

Palju raskusi läbi elanud, töötanud, ta ei kaeba, on kannatlik ka siis, kui surm on talt kõik riisunud, rõõmus ainult, et on võinud isamaad aidata.

„Mu pojad võitsid ju vabaduse. Mis sest nuriseda. Isamaale oli neid vaja!“

Ta surub kõik raskused alla, teeb naeruse näo, nagu tahaks ütelda: „Talve järel tuleb kuldne kevad!“

Ta alustab uuesti: „Nüüd on mul head päevad. Kui vahel elus pilved päikest katsid, ega ta pilve taha jäänud, näe, tuli jälle välja.“

Sütleb uuesti last ja nimetab teda oma päikeseks.

Õ. PADRIK.

Tulikahju

Meie kõrvu tungib tihti kellahelinaid. Talvasel õhtul kajab neid talitell: kostab null ja naer ja hobuste kaelas helisevad kellad nii rõõmsalt ja rütmiliselt. Pühapäeva hommikul kutsuvad kirikukellad inimesi kirikusse. Sureb keegi, saadavad kellahelelinad teda ta viimsel teekonnal. Lõpeb tund, kostab üle linna raekoja kellahelelin, et öelda kodanikele õiget aega.

Niiviisi saadab kogu meie elu kellahelelin, kuid igal helinal on oma kõla ja oma mõju inimese hingele. Aga ükski kell ei suuda nii masendavalt mõjuda kui tulikahjukell. Veri tarretab, kui läbi vaigse õhtu kostab neid helisid.

Hirmus on tulikahju ja õudus väljendub neist helinaist, mis kostavad pritsimaja tornist. Midagi ebakorrapäraselt, ahastavat kostab meile. See kõik tuletab meelde inimest, kui ta viimses surmahädas käsi taeva poole sirutab ja appi karjub.

Veel masendavam kui need helid on tulikahju ise. Kas teate, mida tähendab tulikahju? See on inimese elutöö,

ta mure ja vaeva kiire hävimine. See on looduse õel nali, saatuse tuline kättemaks.

Kas olete näinud, kui tulikeeled nagu lendavad koletised tiibu lehvivad, õelalt sisisevad ja viimase paku ning halu oma täitmatusse kõhtu ajavad, jättes järele vaid haisevad tukid ja lendava tuha? Kas olete näinud, kui tulikeeled musta, tähita taeva veripunaseks värvivad, kui hirmust hullunud inimlaps poolpaljalt süngist välja hüppab ja kõledasse õhe tormab? Seal sirutab ta ahastades, sajatab ja vaatab läbi pisarate, kuidas tuli ta viimse varanduse õgib.

Kas olete näinud, kuidas inimene asub meeletult võitlusse oma viimse varanduse eest? Ta jookseb ja karjub, rebib ja tirib, tormab peaaegu leekidesse ja tuiskab, loobib peoga mulda ning püüab pisaratega tuld kustutada. Nii möllab ja jookseb ta, kuni jõuetult külmale maapinnale vajub, kust vaatab jõuetult tulikeelte metsikut tantsu, kuna läbi õhu kostab ikka veel tulikahjukellade ahastav heli.

A. BERG.

Progümnaasiumi III klass

Trill! tungib kella helin klassi, kus praegu on saksa keele tund. Kahin käib õpilaste ridades ja endine vaikus on korraga kadunud. Väikemees Ruus kargab toolilt püsti ja hõikab valjusti: „Sina, Vete, jäid!“ Nähtavasti on pois- tel mõni mäng katki jäänud eelmisel vahetunnil.

Ruus on klassi pisim poiss, alati humoorikas ja elav. Kuid õppimiseks ei taha seda elevust hästi jätkuda.

Sõber Vete on ka sama viisaga löödud. Armastab palju rääkida. Kõi- sib õpetaja teda, siis on poisi suu kin- ni, aga õpetaja seletamise ajal armas- tab teha vahemärkusi seletuste „täien- damimeks“. Nende kahe hulka kuulub ka veel Kuusk, prillidega noormeis. Kolmekesi istuvad nad koos, ja siis on ikka midagi rääkida ja naerda. Naer- da? Jah, naerumehed on nad kõik kolm.

Palju ettevõtlikumad on suuremad poisid. Mitmed neist on huvitatud ma- lemängust. Klassi meistriks sel alal peab ennast nähtavasti Aasa. Suurt hu- vi tunnevad kõik spordi vastu ja igat- sevad saada tulevasteks Sule'deks ja Kreekideks. Esimesi sel alal on spordi- kangelane Alle.

Mürtsumeheks klassis on nösini- naga poiss Viskel. Kui midagi pahandust on juhtunud, on tema ikkagi selle põh- juseks. Tahab aga õpetaja teha mär- kuse korrarikumise eest, siis on poi-

sil nii süütu nagu ees, nagu oleks ingel maa peale tulnud. Kuid noorhär- ra Onop? Ah, tema on ju tütarlaste soo- sik. Igapidi kena noorhär- ra: vesilained ja graatsiline käitumine. Tütarlastega armastab kaltserdada küll, aga see õp- pimine...

Noh, üks õppimine ole kah rohkem tütarlaste asi! Ja tütarlapsed ongi pal- ju virgemad õppima! Ütle aga esimene sõna ette, siis tuleb nagu orelis! Ka sport on tütarlaste juures läbi löönud. Üks agaramaid sel alal on Veltman. Oma sõbratari Kasega on nad alusta- nud ka plastika õppimisega. Küllap saavad neistki tulevikus baleriinid!

Klaverimängu harrastavad mitmed tütarlapsed. Preili Kibuvitsa võib varsti kunstnikuks nimetada. Tema pingi- naabril Miilmannil on alati midagi rääkida. Juba on ta seda näinud seal ja teist ei tea kus. Vahel on päris hea, saab kõik tähtsamad päevauudised te- ma kaudu teada.

Ta on ka üks klassi ilusamaid tüd- rukuid!

Loodre sai vist alles hiljuti kõr- gete kotsadega kingad, seepärast ta neid nüüd nii väga vaatab.

Priimuseks on klassis tütarlaps Järverand. Oh, mis nüüd temast rää- kida.

Jah, üks ta ole! Ega kõik õpilased ole ühesugused!

Erarealkooli I klass

Meie klass koosneb 52 õpilasest. Poisse on arvult 19. Tütarlapsi aga peaaegu poole enam, nimeft 33 tükki. Ei noh, andestage! Muidugi mitte meie klassi tütarlapsed ei ole tükid, vaid viimseni kõik on täitsa terved.

Kui astuda meie klassi, jääb mulje,

et on satunud metslaste sõjapidustus- tele, nii suur on seal lärm ja askelda- mine. Ihtigi võib üle koolimaja kuul- da sõjakisa tütarlastelt, kellele poisid ajavad kraevahela kas lund või midagi muud, mis kannab „Ameerika täide“ nime. Kuid õigust öelda on need tü-

tarlapsed vahel isegi hullemad kui poisid. Aina nad jooksevad mööda klassi ringi ja kisavad, nagu sööstaksid kallale vaenlasele! Kui aga astub uksest sisse õpetaja, on igaühel häda, et pääseda endale määratud kohale. Suure kiiruga siis ronitakse pinkidest üle, poetaks laudade alt läbi! Muidugi on õpetajal palju tegemist ja kärkimist enne, kui suudab rahustada klassi ja alustada tundi. Kuid, palun, ärge satutage nüüd liiga halba arvamusse meie klassist, vaid pange see sõjakus ja meie selletaoline „eneseavaldus“ õpilaste elavuse ja ka nooruse arvele. Sest olen kuulnud öeldavat, et nooruses tehakse igasuguseid hulle tempe, mis pole igastki pärit. Kokku võttes jääb üldmulje meie klassist, et see on elav ja energiline.

Nüüd aga vaadeldgem üksikult mõnd selle klassi n. ö. „kandvamat jõudu“.

On ju neid õpilasi meil nii palju, et raske öelda, kes on silmapaistvamad kas oma tempude või tarkuse poolest. Üks kuulus „mürtsutüdruk“ on Valli. Ta tõesti ei näi oskavat muud teha kui ainult naerda otse näkku igaühele. Kuid millegi pärast tema naerul nägu ja lõbus tuju õpetajatele hästi ei meeldi. Peale tema alalise naermise on Vallit kuulsaks teinud veel suur „vekker“ käe peal. Tundide ajal aina keerab ta ühele ja teisele poole, et öelda kaasõpilastele kella, sest igaüks tunneb suurt vajadust teada saada, kui palju on aega vahetunnini. Kuid tegelikult ei ole tema suures rahutuses süüdi mitte nii palju tema ise kui tema kaasõppurid. Mõni võõras võiks küll kergesti arvata, et Valli pink on täis knopkasid, mis teda torgivad ja ajavad keerutama.

Õppimine muuseas läheb tal kurnis kenasti. Aina tulevad kõverad viied; kuid ei ole puudust ka sirgefest „viitest“.

Järgmiseks vaatlusaluseks oleks üks teine kena tütarlaps. Tal on punased juuksed ja ta sarnaneb väga Martha

Eggerthiga. Ta ise seda kuuldes ärritub väga ja on valmis selle avastajale küüntega „ninna“ kargama (sest ta arvab, et teda pilgatakse). Kuid tõsi jääb tõeks ega seisa meie võimuses muuta ta näolapikest. Teiste jutu järgi oleval ta olnud sügisel hirmus kuri, kuid mul pole selles oma kogemusi, kuna mina veel küll ta käest kolki saanud ei ole.

Aganüüd lubage paar sõna Ilmarist. Ta on esimese järgu mürtsumees ja „suupruukija“. Iseloomustavaks tema juures on tõsiasi, et tal kunagi ei ole kaasas vihke, mis on tarvis just sel päeval. Temast võiks mõndagi ütelda, kuid järjekorda on ootamas veel teisi. Ei saa jätta mainimata Elmarit, kes on meie klassivanema abi, ning seetõttu on tal alati ülitähtis nägu ees. Ta juuksed on mustad, aga silmad on taevasinised, et parem ära vaatagi neisse, kui ei soovi end uputada nende sinasse.

Aganüüd see mustajuukseline tõmmu tüdruk, kellest arvame, et ta polegi eestlane, nimelt Erika. On klassi kõrgeim ametnik — meie klassivanem, kes oma kohuseid täidab täpsalt ja truult. „Eraelus harrastab ta mundrikandmisel, nimelt on ta gaid.“

Meie klassis on ka üks kirklik muusikaarmastaja poiss. Sageli saadab ta meie õppimist muusikaga, mille eest ta muidugi saab peapesu. Kuid mis teed, kui inimene on nii hull, et ei suuda olla ega elada muusikata, mis tuleb kella seest võetud imelikkudelt värkidelt.

Siis on seal veel keegi tütarlaps kahe patsiga ning suure kammiga. Oma kammi peale on ta väga uhke, sest tema sõnade järgi olevat see ehtsast elevandiluust, milles aga kõik teised kahtlevad. Muide ei vea tal põrmugi „alge“ ega „geo“ tunnis. Sest ei lähe vist ühtegi tundi mööda, kus ei tuntaks tarvidust teda küsida. Kuid pole ju mõtet ühest õpilasest nii palju rääkida, kui järke on ootamas Johan-

nes. Tema suu ei seisa küll üldse va-
gusi, vaid iga asja peale on tal midagi
ütelda või küsida. Tihti jääb ta küll
ilma vastuseta, lendab hoopis ukse
taha, et oleks üksinduses rahulik ise
oma küsimustele vastust otsida.

Nimetamist väärisksid veel mitmedki
mustapäised ja valgepäised, suured ja
väikesed, „mürtsud“ ja vagusad. Kuid
see viiks küll liiga pikale. Seepärast
lõpetan oma jutu ja ütlen teile veel
good-bye.

Saabumine koju

Kodu on igale inimesele palju roh-
kem kui ainult peavari. Kodu on mida-
gi armast ja hubast, midagi ilusat ja
südamelähedast. On inimene mõni aeg
mujal olnud, siis miski nagu tõmbaks
teda kodu poole. Esimesed nädalad on
alati huvitavad, kui ollakse kaugel ko-
dust, sest ümbrus on uudne ja huvi-
tav. Aga varsti asub rinda imelik pa-
kitsus: kodu nagu kutsuks oma lapsi
tagasi. Ollakse kui mingi niidikese
ikka koduga ühenduses ja niidikese
tõmbajaks on kodu, hea, armas kodu.
Igatsusega oodatakse ärasõidu päeva,
et jõuda jälle koju. Kuid see päev ei
tahaks nagu tulla. Kui ta viimaks ome-
ti saabub, on rõõm ütlematu suur.

Ärasõidusignaali autobuselt ja sel-
jataha jääb liivane mererand, kus on
veedetud hulk päevi. Kostab veel kurb
lainete laksumine ja juba on autobus
siledatüveliste mändide vahel. Vahel-
duvad maastikupildid, kuid need ei
huvita sind enam, su rinda asub ime-
lik ärevus: kuidas sa küll üllatad tei-
si, kui nad näevad sind jälle kodus.
Kuidas nad teevad suured silmad, kui
näevad sind õueväravast sisse astu-
vat! Ja siis küsitakse: kuidas reis ka
läks? Hästi muidugi; ainult väsitas

veidi, vastad sa naerusui. Ning siis tu-
levad naabermajadest inimesed ja
imestavad, kui pikaks sa oled kasva-
nud.

Kuidas sa öö veedad oma kodus,
oma voodis, et siis järgmisel päeval
ümbrust vaadata! Sest kui oled kaua
eemal olnud, huvitab sind ka kodu,
ning siis tunned, milline väärtus on tal,
mida muidu harilikult ei tunta, kui ol-
lakse alati kodus.

Maastikud vahelduvad autobuse ak-
nas ja jälle tekivad sul mõtted, et vars-
ti on suvi läbi ja algab kool. Kahju
nagu hakkaks puhkamisel veedetud
ajast. Tahaksid, et antaks veel niisa-
ma palju aega vabana veeta. Tundub,
nagu oleks see kõik tühjalt ja kasutult
ära veedetud; midagi kasulikku pole
suudetud teha.

Heidad pilgu kellale: millal ometi
löpeb see sõit? Aknast pilku välja hei-
tes võid oma õnneks näha juba tutta-
vat maastikku.

Viimaks ometi saabud koju. Pilk
läheb sul selgemaks ja süda muutub
rõõmsamaks. Kodu, ma tulen! Kodu,
su laps jõuab tagasi oma eksiränna-
kult!

ELDOR RENTER.

*Kes teisi võita tahab, peab enne en-
da võitma; kes teiste üle tahab kohut
mõista, peab enne enda üle kohtu
mõistma; kes teisi tunda tahab, peab
enne ennast tundma.*

Lü Bu Ve.

*Maailm tuleb siiski uuesti valadal!
Vana on ebaõnnestunud, täis mõrasid,
see ei helise, vaid poriseb kui lõhkine
kell! Paremaid metalle, kuumemat tuld,
ilusamat vormi! see olgu meie püüd.*

Tuglas.

Progümnaasiumi II klass

Meie klassis on aukartust äratav arv jõnglasi — tervelt 52. Eks nende hulgas leidu nii- ja naasuguseid suurusi ja väiksusi. Kõige suuremaks suuruseks peab muidugi olema klassi usaldusmees, „klassivana“. Seda kõrget ametit peab meil seekord „Ets“. Ta on kaunis pika kasvuga ja tugeva kehaehitusega poiss. Ja nuppu on tal ka, ega ta muidu ei kandideeriks males klassi meistriks. Meest aga vaevab mõni aeg tagasi suur südamevalu. Käis teine mitu päeva pika näoga ringi. Nimelt „Ennustaja“ ütles kord „ennustustunnis“, et temast saab põllumees. Eks see olnud üllatus kõigile. Me ju lootsime tema tulevikku vähimasti presidendina kuulda.

Teine silmapaistvam „nägu“ on „Taimo“. Meie silmis tore poiss; ainult õpetajaiga on tal vahel pistmist. Aga eks seda juhtu igaühaga. Temast ennustati kultuurtegelast, kelle kõnede taga ei peitu mingeid riukaid.

„Tooresjõud“ ei ole kehaehituselt ja loomult oma nimele sugugi vastav. On päris vaikne poiss ja õpib ka hästi.

Jätame aga saladuseks, kust ta selle nime on saanud.

Ka „Gloobus“ ei ole oma nimele vastav. On õige õrnake, aga omab suurt häält, nii et tema rääkides teisi üldse ei kuule.

„Nikkel“ on üks klassi esivõimlejaist. Armastab nalja teha ja malet mängida. On elava loomuga poiss. Malletajana on tuntud ka „Klõu“. Mängu juures satub ta alati hasarti ja siis ei taha kuidagi lõppu tulla. Ta on väga kardetav poiss, nimelt oma silmade poolest. Nende vaade on nii terav nagu kulli omadel.

Vaikides ei saa kuidagi mööda minna meie klassi pesamunast. On teine kehalt nääpsuke, aga vaimult ületab tihti kõiki. Hea sõber ja seltsimees.

Mis puutub tüdrukuisse, siis neist ei tohi kirjutada. On nende hulgas küll vemmäl-tüdrukuid, on ka süütuid ingleid, kuid mine'nd katsu ütelda, et sina oled seesugune ja sina toosugune: kohe satud põlu alla. Siis tõuseb klats ja kohvijutt, nii et parem ära tule enam kooligi.

Seiklusi metsas

See juhtus kord minu maal olles. Olin nimelt oma onu juures. Oli süvine päev. Eks tulnud sel päeval, mis oli palav kui saunaahju keris, minu juurde minu kolm truusõbralikku sõpra: Vabadiku Jüri, Mihkli Ets ja naabri Eedi, ning ütlesid, et kuule, mis arvad sest, kui me lähemsime õige metsa, seal na jahedam olemine, parem ikka kui siin päikese käes „kõrbeda“ nagu põrgu tules. No nii. Ega mina selle vastu olnud ühtigi. Muudku lähme. Eks ajasime kõik neli mehemürakat rinnad ette ja hakkasime metsa poole

liikuma. Et tulgu või karu, aga meie ei karda. No eks jõudsimegi nii mehiselt sammudes metsa, istusime kõik kännu peale ja hakkasime arutlema, mida teha. Meie juurde oli tekkinud veel väike Ats, mamma pailaps, kes ei tahtnud kusagilt puududa, kus aga midagi liikvel oli. Kuid kui teda natuke tõgati või lükati, kiskus tal kohe moki irevile, ja seda me ei sallinud, teda ei peetud mehe vääriliseks. Kuid siis tuli sellele väikesele Atsile hiilgav mõte, ta ütles areldi: „Kuulge, poisid, hakkame õige indiaanlast mängima, muhe

mäng!“ Atsi mõte polnudki päris kehv. Poisid otsustasid hakata mängima indiaanlast. Kuid et mitte lasta Atsi uhheks minna, ütles Ets: Mis sa, jõmp-sikas, ka indiaanlastest tead, aga olgu, seda mängu võid ju meilt õppida?“ Tema oli meist kõige vanem ja käis koolis, seepärast oli ta meist kõige targem ja seega ka terve kamba juht. Eks hakkasime siis mängima. Ats oli väga uhke ja kilas indiaanlaste viisil. Ta võttis vembla sõjariistaks kätte, tegi hirmsat sõjakisa ja hüüdis: „No tule sa, koerapoeg, küll ma sulle näitan, mina olen Must Kotkas, valgete hirm!“

Seejuures vehkles ta vembloga ähvardavalt Jürile. Tema oli Atsiga pea-aegu ühevanune, kuid oli siiski kuidagi meie, suuremate, armu ära teeninud ja mehevääriliseks mõistetud. Seepärast oli too äraseletamatu julgus Atsi poolt. Jüri hüüdis vihaselt: „Küll ma sind, kisakõri, veidi taltsutan!“ ja liikus ähvardavalt Atsi poole. Tekkis äge kaklus. Lendasid kõige hirmsamad sõnad, mida minu viisakas sulg tõrgub üles tähendamast. Viimaks tuli sellest kaklusest võitjana välja Jüri, kuna Ats löinas ja karjus kõige hullemal viisil. Tal oli seks ka põhjus, sest ta riided olid mitmest kohast rebenenud ja ülemine moka lõhki ning verine. Meie aga lasksime Jürit elada.

Siis tegi Eedi ettepaneku hakata matsu mängima. Poisid lugesid nii, et muidugi Ats matsuks jäi. Ta hakkas sellepeale ägedasti protestima ja tahtis juba jälle mammat hakata hüüdma,

kui Eedi rüütellikult teatas, et tema jääb Atsi eest. Mängisime nii kaua, kui väsisime. Siis korraga kilas Ats: „Näe, orav, orav!“ Ka meie nägime oravat ja jätsime matsu mängimise kus seda ja teist ning hakkasime oravat taga ajama. Joostes jõudsime sügavasse metsa. Hakkasime tagasi pöörduma, kuid... enam ei oska keegi tagasi minna. Ats hakkas kohe tõinama ja meid süüdistama, lubas mammale kaevata ja kõik. Kuid ka meil lõi see eksimine tuju „vedelaks“. Ka ähvardas hakata sadama. Juba sähviski välke, kõmahtas kõu. Ja siis järsku hakkas sadama nii ohtralt, nagu kallataks pangega. Näis, nagu oleksid kõik taevaluugid avatud.

Endistest vapratest ja kartmatutest kangelastest olid saanud vaesed väri-sevad poisiklutid. Ja mina oma südames, arvatavasti ka teised minu vaprad kaaskannatajad, nagu nägin nende nägudelt ja õrnast Atsi kohtlemisest, mõtlesid, kuidas küll oma endist norimist heaks teha. Kuid siis — mis see oli? — siitsamast ligidalt kostsid hüüded: „Ae, ae, ae!“ Need on otsijad, välgatas iga poisi ajus. Jooksime ruttu sinna ja — mis me näeme — terve küla, naised ja mehed, olid meid otsima tulnud. Meid nähes jooksid kõik meid tervitama. Seega kadus ka mõnel meie seast kartus isa püksirihma eest. Laksime külla tagasi pidulikuis rongkäigus. Olime päevakangelased. See tõstis suuresti meie enesetunnet.

Muide juba paari päeva pärast olid unustatud kõik need õrnused Atsi vastu ja teda noriti endiselt.

T. I MÜLLERHOF.

Teie ei ole mitte midagi teinud, sest et ei ole kõike ära teinud.

Lucanius.

Ja-ah, aga asi ei seisne selles, kui palju me omame, vaid kui rõõmsad me oleme selle üle, mida omame.

J. Anker Larsen.

Egiptuse ikäsi võib halvasti käia, kui tema salved on täis vilja ja leiba, aga laste südamed tühjad.

Hall Caine.

Ja eladagi ei maksa, kui pole head sõpra.

Demokritos.

Progümnaasiumi I klass

Oleme juba kuus kuud uues koolis käinud ja selle aja jooksul on nii mõndagi nähtud ja õpilaste kui ka õpetajate omadusi tundma õpitud. Kõigepealt pean ütleva, et meie klassis on päris kenad õpilased. Tüdrukutest ma palju ei tea, seda enam aga poistest, olen ju ise poiss. Praegu meil poiste seas erilisi „rahutusi“ ei ole. Küll oli seda aga enne jõule. Moodustati kaks kampa ehk parteid ja need siis sõdisid ja kiskusid omavahel, kuni jälle tüli lõpetati ning endised parteimehed olid omavahel jälle suuremad sõbrad. Tülid algasid enamasti lumesõjast. Harilikult nõogati vastaspoolt ja ülistati ennast. Kui mõni viskas mööda, siis pilgati: „Harjuta enne kodus viskama ja tule siis meeste vastu lumesõda pidama!“ — Või jälle õpetati ja noomiti isalikult: „Mis sa, poju, siis mööda viskad, viska ikka pihta, vaata, kuidas mina teen!“ Niisugused nõökamised muidugi ärritasid ja lõppoks kujunesidki neist välja üksik- või kambakaklused. Üsikkaklustel kogunesid kõik ringina kaklejate ümber ja nii moodustati poksiring, kust nõrgemal polnud pääsu. Tasapisi tuuseldada on nii mõnigi meist saanud päris põhjalikult, kuid kõik on, nagu näha ja kuulda, kannatanud mehe vääriliselt, sest kaebusi ja vesistamisi pole olnud.

Nii läheb see elu siin päevast päeva, täna oleme suured sõbrad, homme suurimad vaenlased; ühel läheb täna hästi, teisel kehvasti. Kuid mis ka ei juhtu, meie klassi ühtekuuluvusetunne jääb püsima.

Kuidas võikski näiteks olla pahane meie klassi kõige priskemale ja pak-

semale poisile, keda õpilased naljatledes hüüavad „Paksuks“. „Paks“ on päris hea õpilane ja heasüdameline poiss, valmis aitama igaüht, kel on „mate“ tegemata jne.

Samas on jällegi meie klassi kuulsaim sportlane, lootustandvaim „täht“ Hiiu taevas. Kuid kui tal just täiesti milleski ei vea, siis on kindlasti süüdi mõni muu asjaolu.

Mõnikord oli varvas haige või, nagu poisid ütlevad, et täna „puujala varvas valutab“, sellepärast ta ei saanudki joosta. Meeskonna kaptenina on tal palju tegu. Kui tema meeskond kaotab, siis ütleb ta meeltäraheitva näoga: „Mis sa teed nende poistega, kui keegi ei oska mängida!“ Siis on veel teisi poisse nagu klassi parim joonistaja jt.

Tütarlargest torkab silma väike tüdruk, kes ise enda teades on õige „suur“. Ta teeb vahel imelikke hõljuvaid liigutusi, mida nimetatavat balletiks.

Siis on veel klassi parim õpilane, kes käib kooli tulles kahe puu vahelt läbi, lootes, et siis läheb koolis hästi, ja nagu näha, on see usk teda viinud eesmärgile.

Tahaksin meeleldi kõigest õpilasist midagi kirjutada, ja tõesti neil kõigil on omamoodi silmapaistvaid omadusi, kuid seda püüan teha järgmisel korral.

Ka õpetajatest oleks nii mõndagi kirjutada, vahest rohkemgi kui üksikutest õpilastest, kuid nad on kõik nii imelikud: vahel silitavad ja teinekord jälle pügavad valusasti. Sellepärast ei oskagi nende kohta praegu õiget rida paberile panna.

*Sajand on loond meie suure epohhi.
Mu Jumal, kui kibe
Näha sel suurel epohhil tühiseid ini-
mesi.*
Schiller.

*Püüe kasulik olla teistele on kau-
neim püüe.
Aga halvem kui halb on väiklased
mõtted.*
Sophokles.
Nietzsche.

Sünnmusi meie koolide elus

NG, NPG ja NER ühise pere esimeheks ürituseks sel aastal oli sügisel, 13. novembril korraldatud Õpilasingi pidu, mis tänu just viimase klassi õpilaste hoogsale tegevusele õnnestus kõigiti. Meeleolukat eeskava täitsid huvitavad, mitmekesised palad balleti, muusikaliste ettekannete, võimlemiste ja koomilise nädendi näol. Eriti suure aplausi osaliseks sai väike Ina Trankman, kes nagu muinasjuturaamatust väljaastunud kergetiivuline haldajake suutis võluda kogu publiku. Üle kooli kuulus viiulivirtuoos M. Kask ja saksofonist H. Jänes, kes mõlemad täitsid oma ulesande suurepäraselt, suutsid pakkuda kuulajatele tõelist naudingut. Eeskava lõppes näidendiga, mis oma põnevate stsseenidega kedagi „külmaks“ ei jättnud.

Teiseks tähtsamaks sündmuseks osutus uuele gümnaasiumi-hoonele nurgakivi panek. Peale tunde hakkas õpilasist koosnev rongkäik liikuma Raudtee ja Pargi tänava nurgal asuvale platsile. Tore oli vaadata siniseis kuldpaeltega sametmütses noori haritlasi, kelle hulgas võis leida pisikesi kääbuseid ja päris suuri „täismehi“. Platsile, uue koolimaja vundamendi ümber, oli kogunenud juba kaunis hulk rahvast; nende seas kõrgemaidki külalisi, näit. koolivalitsuse direktor härra Alttoa, hr. Aavik, linnapea nr. Ojaveski jt. Vaimulik talitus oli hr. A. Eilartilt ja ülempreester hr. N. Pätsilt. Rohkeid sõnavõtte ja kõnesid kaunistasid puhkpille-orkestri saatel toimuvad õpilaskoori laulud. Et ilm oli võrdlemisi vilu ja tuli mitu tundi paigal seista, kutsus see asjaolu esile veel teise „orkestri“ — jalgade trampimise. Kogu uue koolimaja nurgakivipaneku talitus äratas õpilasis uusi lootusi uue kodu suhtes.

Väga lõbusaks õpilasile osutus 3. II korraldatud talispordipäev, ehkki lund

oli veidi vähe. Kuid soe, pehme ilm tegi eelmise asjaolu heaks ja õpilased kogunesid, suusad, uisud ja kelgud kaasas, koolimaja ette, kus hr. Arak jäädvustas fotoplaadile selle lõbusa õpilashulga. Uisutajad koondusid Musta basseini jääle, kus läks lahti liuglemine muusika-helide saatel. Suusatajad ja kelgutajad liikusid aga edasi mägedesse, et nautida lumiseil! mäeharjult allalaskumist. Muuseas äratasid õpilaste huvi poiste suusatamisvõistlused. Kui siis peale kolmetunnist lõbusat möllamist ja söitmist jälle koolimajja siirduti, ei võinud tõesti ära tunda enam õpilasi, kes, väljunud kahvatuil nägudel, olid nüüd roosakapunaste paletega — kõik värske õhu töö!

Kooli X aastapäeva pidustused algasid juba 19. II tujuküllase peoga Rahumäe saalis. Nagu alati oli seegi kord rahvast pööraselt palju ja eeskava jälgijate saba ulatus kaugele saali uksest välja. Nagu sügiseseelgi peol võitis siingi väike I. Trankman oma esinemisega pealtvaatajate südamed. Samuti meisterliku M. Kase viiulilt helisevad tšardaši sädemed ja H. Jänese käes naerva saksofoni lõbus naer tungisid kuulajaskonna südameisse. Kogu hingega mängitud „Kalevi kojutulek“ tekitas kohati rahvas mulje, et nende ees seisavad koolipoiste-tüdrukute asemel Sági, Pluihkam ja „saananaine“ ise. Eeskavale järgnevale tantsule reageeriti väga elavalt.

Juubeliaktus aga peeti 21. II „kodus“, s. o. Hiiu koolimajas, kuhu oli kutsutud hulk auvõõraid: hr. Aavik, linnapea hr. Ojaveski, hr. Murumets, Nõmme algkoolide juhatajad jt. Vaimulik talitus sündis jällegi hr. Eilarti ja ülempreester Pätsi poolt. Juubeliaktusega koos toimus ka kooli lipu õnnistamine. Lastevanemate komitee esindajad andsid lipu üle hr. Aavikule,

kelle käest direktor hr. Teaste töotusega selle vastu võttis ja õpilasringi vanemale H. Jänesele edasi andis, kes jällegi töotusega vastas. Oma pidukõnes hr. Remmel käsitles õpilaste intelligentsi ja edasijõudmise küsimust. Sellele järgnes hr. Teaste ettekanne kooli ajaloost. Pr. Pavelsoni ja prl. Alavere 10-aastase ameti juubeli puhul an-

netati neile õpilaste poolt lilli. Pärast seda mälestati surma läbi lahkunud õpilasi ja õpetajaid vaikse püstiseisemisega.

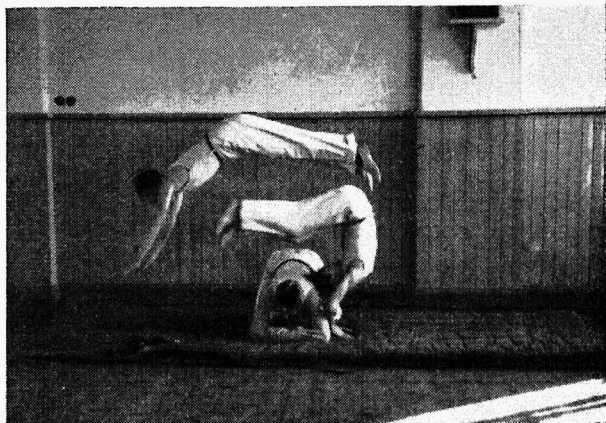
Peale rohkeid tervitusi jagati auhinnad mitmesuguseil võistlusil võitjaks tulnud õpilasile, ja juubeliaktus lõppes võimsa hümniga.

H. KURENIIT.

Ülevaade Õpilasringi tööst

Käesoleval õppeaastal teotseb Nõmme gümnaasiumis, progümn. ja erareaal koolis Õpilasring kahe osakonnaga. Õpilasringi hooldajaks on hr. dir. Teaste. Õpilasringi juhib 5-liikmeline

õppeaastal oli peo korraldamine. Õpilasringi pidu toimus 13. nov. 1939. a. Teiseks suuremaks ettevõtteks on „Sulesädemete“ juubelinumbri väljaandmine.

Stseen spordiosakondlaste pörandvõimlemisest.

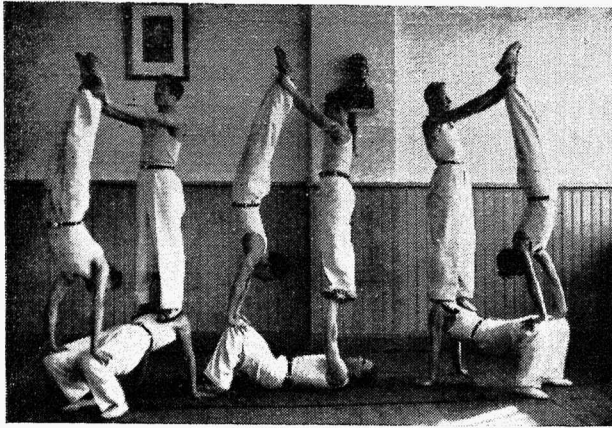
juhatus. Juhatusse kuuluvad: Hans Jänes (gümn. II kl.) — esimees, Marie Lõhmus (gümn. II kl.) — abiesimees, Herk Visnapuu (gümn. II kl.) — laekur, Helga Lesk (gümn. II kl.) — kirjatoimetaja ja Asta Toomet (gümn. I kl.) — kirjatoimetaja abi.

Õpilasring on pidanud 9 koosolekut, neist üks peakoosolek ja 8 juhatuses koosolekut. Suuremaid ringi üritusi

Ka Õpilasringi eriosakondade tegevus on olnud võrdlemisi elav.

Kirjandusosakonna juhatusse kuuluvad: E. Jasper (gümn. II kl.) — esimees, Leida Hiiepuu (gümn. I kl.) — abiesimees, ja Hella Kureniit (gümn. II kl.) — kirjatoimetaja. Hooldajad on pr. C. Parts ja hr. N. Remmel.

Kirjandusosakond on pidanud 12 koosolekut. Neist oli üks peakoosolek,

Püramiid.

kuna muud olid töökoosolekud. Töökoosolekuist oli 7 referaatkoosolekut ja 3 vaidlusõhtut. Referaate on pidanud õpilased I. Mandre, F. Hunt, E. Randmere, L. Rulli, V. Toomet, M. Lõhmus ja õpetaja hr. Kaljuvee. Sissejuhatused vaidluskoosolekuile on andnud õpilased 1) H. Lesk ja L. Hiiepuu, 2) H. Kurenit ja V. Toonet, 3) E. Pobel ja A. Toomet. Referaate on peetud väga mitmesugustel teemadel. On kõneldud matkamuljeist, raamatuist, rõivastumisest ja käitumisest seltskonnas, grafoloogiast ja muust. Peale referaatkoosolekute ja vaidlusõhtute korraldas ring deklameerimisvõistluse, millest osa võttis 10 õpilast. Võistlus toimus vanemas ja nooremas grupis. Vanema grupi parimaks deklameerijaks osutus Hans Jänes, noorema — Selvi Rajapuu.

Kirjandusosakonna koosolekuist on osa võtnud rohkesti õpilasi.

Spordiosakonda juhivad kolmeliikmeline juhatus. Sellesse kuuluvad: esimees — (gümn. II kl. õpil.) Feliks Hunt, kirjatoimetaja — (gümn. I kl. õpil.) Leida Hiiepuu ja progümn. V kl. õpil. Rudolf Reima. Juhatus korraldab kõigi kolme kooli spordielu. See koosneb teoreetilistest referaatõhtuist ja võistlusist mitmesugustel spordialadel.

Spordiosakond on käesoleva ajani korraldanud 4 võistlust, 6 töökoosolekut ja 1 referaatõhtu. Väljaspool kooli on ringiliikmed võistelnud TKSÜ kerjoustiku- ja ujumisvõistlusil.

20.—24. sept. peetud kooli kergejõustikuvõistlusel osutusid parimaiks meesaladel Koit Laidre (A-kl.), Rudolf Reima (B-kl.) ja Jüri Rebane (C-kl.), naisaladel Helga Lesk (A-kl.), Vilma Annus (B-kl.) ja Gladys Vesterberg (C-kl.).

Järgmised võistlused korraldati kooli õuel pesapallis Nõmme Gümn., Progümn. ja Erereaalk. meistri nimele, millise tiitli võitis peale pinevaid matše Progümn. V kl. koososeisus: J. Truuts, A. Mandre, V. Reima, R. Reima, J. Rebane, P. Steinbach, R. Urvan, Joh. Parkja ja L. Tramm.

Talvise hooaja võistlused on olnud suusatamises ja males.

Suusatamisesivõistlus peeti 3. veebr. Kooli meistriks A-kl. tuli 8 km distantstil Feliks Hunt ajaga 33.58.5 min. B-kl. (5 km) Arkadi Mandre, 12.23.0 min., ja C-kl. (3 km) Vello Tehnas, 15. 52. 8 min. Naisosavõtjaid ei olnud.

17. jaan. alustati kooli maleesivõistlustega 22 õpilase osavõtul. Suur osavõtjate arv põhjustab nende jaotumise 3 gruppi. Igast grupist 2 parimat pää-

sevad lõppvõistlusele. Praegu on malevõistlus veel pooleli.

Peale eelpool mainitud sisevõistluste võistlesid spordiosakonna liikmed TKSÜ poolt korraldatud ujumisvõistlustel Pirita Kloostrimetsa ujulas. Parimad võistlejad meie koolist olid Valli Toonet — 50 m rinnuli ujum. sai II koha, ja L. Koplimets.

TKSÜ kergejõustiku-esivõistlustel Kadrioru staadionil võistlesid edukalt Koit Laidre kaugushüppes ja kuulitõukes, milles tuli A-kl. meistriks tagajärgedega 6 m 21 cm ja 13 m 85 cm. A-kl. teivashüppes tuli meistriks Feliks Hunt tagajärjega 3,10 m. C-kl. pesapalliviske võitis Hugo Tahumäe tagajärjega 75,50 m. Samas klassis võitis Jüri Rebane 400 m jooksu ajaga 56.8 sekundit. Naisõppureist tuli B-kl. meistriks kuulitõukes Vilma Annus tagajärjega 9.02 m ja kaugushüppes Leida Hiiepuu tagajärjega 4.84 m.

Õpilane, kes on Õpilasingi liige, võib ühesuguse õigusega kaasa töötada nii spordi- kui kirjanduse osakonnas. Väga paljud ongi kasutanud seda võimalust.

Õpilasingi juhatus lahendab tervet õpilaskonda puudutavaid küsimusi, kuna üksikute osakondade juhatused on suuremalt jaolt pühendunud oma eriosakondade juhtimisele. Suuremate ürituste puhul, nagu oli seda õpilas-

ringi peo korraldamine, aitavad ka osakondade juhatused kaasa. Enamik Õpilasingi juhatuse koosolekuid käesoleval aastal ongi olnud juhtuste koosolekud. Viimane asjaolu näitab, millises tihedas ja sõbralikus vahekorras töötavad meie kooli ühendatud ringid.

Nuriseda ei saa ka Õpilasingi töö saavutuste üle. Innukalt on osa võetud kirjandusosakonna koosolekuist, kuid eriti palju leidub õpilaste seas spordi- ja malehuvilisi.

Loodame, et tulevikus uues koolimajas, paranenud töötingimuste juures, kasvab ja laieneb õpilaste isetegevuse tarve ja organiseerumise vajadus ja sellega ühes suureneb Õpilasingi eriosakondade arv.

H. LESK.

A. Järve

Puuviljakauplus

NÕMME, APTEEGI TÄN. 2

**Puuvili, maiustused ja
toiduained**

Väljaandja: Nõmme Gümnaasiumi, Progümnaasiumi ja Erareaalikooli õpilasing.

Vastutav toimetaja: Nikolai Rimmel.

„Külvaja“ trükk Tallinn 1939

SISUKORD:

Ehitajaile	A. Teaste
Meie koolile tema 10. aastapäeva puhul	Õ. Padrik
Juubeldavale Nõmme Gümnaasiumile	V. Panso
Vaikimine on kuld, kõnelemine hõbe	H. Lesk
Eksam	E. Kaupmees
Sõda	M. Armei
Gümnaasiumi II klass	* * *
Ristteel	L. Rannamets
Gümnaasiumi I klass	* * *
Ajalend	H. Visnapuu
Rong	H. Visnapuu
Huvitavaid tüüpe elust	H. Haljand
Progümnaasiumi V klass	* * *
Hüliv kass	A. Politur
Heinamaal	H. Telve
Progümnaasiumi IV klass	* * *
Raskused ja rõõm	Õ. Padrik
Tulikahju	A. Berg
Progümnaasiumi III klass	* * *
Erareaalkooli I klass	* * *
Saabumine koju	E. Renter
Progümnaasiumi II klass	* * *
Seiklusi metsas	T. J. Müllerhof
Progümnaasiumi I klass	* * *
Sündmusi meie koolide elus	H. Kureniit
Ülevaade Õpilasringi tööst	H. Lesk

FOTOA

TEL
JEE

NÕMME,
KÕVERT.11

TELEFON
523-33

KÕDAR

PORTREE- JA GRUPIÜLESVÕTTED
AMATÖÖRTÖÖDE VASTUVÕTT

MOODSAT

PUDU- JA
RIIDEKAUPA

OSTATE

M. LAINI

ÄRIST

NÕMMEL,
JAAMA T. 11

- Õpilastele koollitarbed

AIANDUS

GERT KOPF

NÕMME, JAAMA 9 · TELEF. 516-08

Vilja-, ilupuid, põõsaid, lille-
taimi, lõiklilli ja lillekorve

Tellimistele

valmistan kunst- ja elupärgi

Võtan vastu aia planeerimise, istuta-
mise, viljapuude pritsimise ja muid
aias ettetulevaid töid

Müük ainult triiphoonetes

AIAÄRI

APTEEGI 2

SOOVITAB

kivilataimi,

püililli,

ilupuid ja

-põõsaid

VÖTAN AEDADE
PLANEERIMISI VASTU

PUDU- JA
RIIDEKAUPLUS

ALFRED VEDERIK

NÕMME, PÄRNU MNT. 94

Kodu kaunistamiseks —

nägusad tapetid

Koolitöö mugavaks tegemiseks —

kooli- ja kirjutustarbed,
laste pildiraamatud.

Mõnusaks ajaviiteks —

huvitavad mänguasjad

„NÕMME EDU“

TURUPLATS, TEL. 515-62

Koolilt tublit vaimutoitu vaimule,

O.KANSILT

maitsvaid kooke kehale!

KONDIITRIÄRI

RAUDTEE 33